

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svake subote ♦ Godišnja pretplata 50 din ♦ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ♦ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ♦ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ♦ Oglasi po ceniku ♦ Rukopisi se ne vraćaju ♦

Beograd, 18 decembar 1937

God. VIII ♦ Broj 39 i 40

Brat dr. Laza Popović

Povodom njegove 60-godišnjice

Naš poštovani i dragi brat, d-r Laza Popović, profesor univerziteta, navršio je dne 7 o. m. 60 godina svoga života. Od ovog broja godina brat d-r Laza više od tri decenije posvetio je našem Sokolstvu. Pri tome, već odmah u početku svoga rada, on je postao jedan od najboljih i najvećih neimara i graditelja istorije našeg sokolskog pokreta. Zbog toga danas pozdravljamo brata d-ra Lazu kao graditelja lepe sokolske zgrade, čije se kupole penju u oblasti visokog idealizma, poezije i nacionalne filozofije sokolstva.

Da bi se shvatila veličina i vrednost brata d-ra Laze Popovića, treba imati na umu prilike i vreme, u kome je on otpočeo svoj sokolski rad. Brat d-r Laza Popović otpočeo je svoj rad u



Brat dr. Laza Popović

jednoj našoj pokrajini i sredini, u kojoj je nesumnjivo bilo živo narodno osećanje. Ovo narodno osećanje nalazilo je svoj snažan oslonac u našim značajnim crkveno-školskim institucijama, skoncentrisanim u Sremskim Karlovcima i po teritoriji Srema. Uz ova živa narodna osećanja išao je i jedan specifičan, vedar i optimističan mentalitet naroda. Ovakav mentalitet biće da predstavlja rezultat s jedne strane materijalnih uslova života, a s druge strane etičke kompozicije našeg stanovništva u Sremu, koji je dobijao žive sokove i pritoke od stanovništva severnih krajeva zapadne Srbije. Pri tome ne treba zaboraviti da se u Sremu, pored patrijaršije, nalazilo mnogo manastira, da u Ravanici leži telo kneza Lazara, zatim da Srem ima i dovoljno hleba i dovoljno mesa, a da sremski vinogradi rađaju dobrim groždem i vinom.

Sve to skupa uticalo je na stvaranje jednog narodnog mentaliteta, u čijoj se osnovi nalazi snažno jedro optimizma, iz koga je zračilo specifično narodno i nacionalno oduševljenje sremskih građana i seljaka.

Pa i mladi doktor medicine iz Sremskih Karlovaca, Laza Popović, sin je i predstavnik ove svoje sredine. I on je čovek specifičnog optimizma. Samo što taj njegov optimizam nije imao karakter optimizma nekog doktora-buržoazije, već onaj topao nacionalni optimizam sremskog školovanog građanina, kroz koga se osećaju u punoj meri sve one psi-

hičke osobine i sve konture našeg sremskog sela.

Ali brat d-r Laza Popović, takav kakav je bio, dobar predstavnik našeg dobro školovanog čoveka iz Srema, učinio je jedan veliki skok. Snagu za taj skok dao mu je onaj veliki rezervoar nacionalno-optimističke energije, koja se tako obilno nalazila sakupljena u njegovom rodnom kraju. A pravac za taj skok, sa filozofskim primesama o određenoj nacionalnoj misiji Sokolstva, biće da predstavlja nešto specifično d-r Lazino, nasleđeno od neposrednih predaka.

U svakom slučaju, bez obzira na tumachenje o dubokim uzrocima, koji su uticali na stvaranje duhovne ličnosti brata d-ra Laze Popovića, on je ovim svojim skokom, koji je učinio odmah čim je stvorio sokolski pokret u Sremskim Karlovcima, izišao iz okvira čistog sremskog psihološkog i nacionalnog optimizma. I tako je uspeo da Sokolstvu i svojim vedrim i zdravim Sokolima, pored lepih i vedrih oblika, nametne ozbiljnu i tešku sadržinu.

Osećanje potrebe za ovom teškom i ozbiljnom sadržinom učinilo je, da je brat d-r Laza, odmah u početku svog sokolskog rada, obrnuo svoj pogled ka Beogradu kao prestonom gradu Kraljevine Srbije. Sočno i lepo sokolsko stablo sremskog psihološkog i nacionalnog optimizma trebalo je jednim oštrim i veštirim potezom zaseći, da bi se nakalemilo jedno nešto drugo: jačije jedro, iz čega svega trebalo je da se pojavi nov i sadržajan sokolski plod. To kalemljenje, to biološko spajanje potrebnih oblika i potrebne sadržine, izvršio je sa punim uspehom brat d-r Laza Popović. Budno je bdio nad ovim svojim kalemarskim radom i dočekao je ubrzo jedar plod. Taj plod predstavljalo je ujedinjeno Srpsko Sokolstvo, koje je bez obzira na političke granice, pod jednom zastavom i kao jedna celina istupilo već 1910 g. u Srbiji, a naročito 1911 u Zagrebu i 1912 u Pragu.

To delo predstavlja istorisku zaslugu brata d-ra Laze Popovića. Zato je on jedan od najvećih i najboljih neimara i graditelja istorije našeg sokolskog pokreta.

Sve ostalo bili bi detalji, upućeni tome velikom cilju. Ali to su ujedno detalji dostojni najveće pažnje, da bi se u punoj meri ocenila veličina i vrednost dela i sokolske ličnosti brata d-ra Laze Popovića.

Kada se posmatraju detalji sokolskog rada brata d-ra Laze Popovića pa i onda se, već na prvom početku toga rada, nailazi na onaj veliki cilj, koji je imao pred sobom d-r Laza.

„Politička organizacija jeste prosta matematička posledica opšte sokolske organizacije... U stvari postoji samo jedno sokolsko udruženje i to obuhvata nas Srbe sve... Srpsko Sokolstvo mora biti deo slovenskog Sokolstva i uopšte mora imati slovensko obeležje i tako mora raditi...“ To su prve sokolske reči brata d-ra Laze Popovića kojima se preko „Branika“ juna meseca 1904 g. obratio srpskoj javnosti.

A već u prvom broju svoga „Srpskog Sokola“ brat d-r Laza kaže:

„Svrha je i zadaća ovoga lista da služi interesima Srpskog Sokolstva, koje valja da bude što snažnije obeleženo

kulturom srpskom, a pored toga da uvek stupa solidarno i bratski sa slovenskim Sokolstvom, a osobito sa Sokolstvom Hrvatskim“.

Već u prvom momentu, u prvome ovom sokolskom skoku u visinu i u daljinu, brat d-r Laza ukazuje na veličinu i težinu sokolskog pokreta. I na tešku ozbiljnost, koja čini sadržaj ovog sokolskog posla. Zbog toga je ozbiljnim i nešto oštrim rečima ukazao odmah da je Sokolstvo kao nacionalan pokret narodni pokret, da je problem Sokolstva vezan sa problemom našeg pravog i opšteg narodnog života:

„Seljaci su od gospode pošteniji. Istina, grublji su, i njihovi kožusi barem našim damama smrde. Nu seljaci zato ne umeju i neće da računaju sa neodređenim količinama prilika, sa iracionalnim brojkama morala, sa izvrnutim i zavrnutim popuštanjem. Zato je njima preko potrebna istina, prvo istina. Kad hoće, onda i hoće, pa makar i pobunu...“

I tako je vedrim i optimističkim svojim prvim Sokolima i građanima Sremskih Karlovaca rekao odmah pravu istinu, i ukazao na ozbiljnost i kamentitu putanju sokolskog rada:

„Nije istina da je dovoljno da među članovima vašim širite duh srpski, da budite duh „hrabrosti, vrline i junaštva“. Sve to nije ništa ako ne širite sve dobre običaje: štednju, trezvenost, vrednoću, a ne tamanite sve poroke i mane. Pijano Srpstvo je sramota! Dječće Srpstvo je sramota! Besno Srpstvo je sramota! I siroto Srpstvo je sramota! Ako to ne uvidate, zaraženi ste toliko lažju, da vam leka nema... Cilj je prosveta, i njome sloboda. Ako o tome i nije slobodno sve javno napisati, vi vodite treba to da znate i tome da robujete. Snaga naroda ne leži u sjajnoj prošlosti, u kraljevima, velmožama, u propalim carevinama; ne leži ni u jačini kulture, koja datira samo iz prošlosti. Snaga naroda skup je sadašnjih snaga pojedinaca, njihove svesti, bogatstva i zdravlja. Pa makar kako politički i teritorijalno bio narod raskomadnan, ako mi je zajednička jedna svest, jedna vera — onda pedeset, sto, pa i pet stotina godina ropstva spolja nisu ni jedan dan velikog života narodnog...“

Eto, to su ti detalji, fragmenti velikog sokolskog rada brata d-ra Laze Popovića. A ne treba zaboraviti: na zdravim temeljima može se podići zdrava i jaka zgrada. Brat d-r Laza izvr-

šio je zdravo polaganje sokolskih temelja.

A zatim je ukazao na onaj dalji, veliki cilj. „Gde da bude naše sokolsko gnezdo?“ — postavio je otvoreno pitanje d-r Laza Popović. Da li u Sremskim Karlovcima ili tamo „gde je život po količini i kakvoći kulturno-nacionalnog zanimanja napredan i svež...“, gde bi se našlo još slobodne snage, ljubavi, razumevanja i volje. Srpskim Pragom ne mogu biti Karlovci nikada...!“

Tim rečima brat d-r Laza Popović ukazivao je na Beograd kao nacionalni i sokolski Pijemont. Tim rečima on je hteo da kaže da se tamo, u Beogradu, ne nalazi samo presto Kralja Petra, već da se tamo nalazi narodna vojska jedne naše slobodne zemlje i da vodstvo velikog sokol. pokreta treba da bude tu, gde se nalazi ujedno i vodstvo borbe za narodnu slobodu. A tome mestu treba kao svoj prilog priložiti i svoju sokolsku snagu.

To je ujedno bilo ukazivanje na nove tegobne puteve i na nov heroizam, koji će se tražiti od Sokola.

Brat d-r Laza ujedno je pokazao i na žrtve, koje zahteva ovakav sokolski heroizam. Njegovo stradanje i tamnovanje predstavlja jedan takav oblik sokolskih herojskih žrtava. Ali na ova njegova stradanja i tamnovanja nećemo se danas zadržavati. I to je samo jedan detalj sokolskog rada d-ra Laze Popovića na putu ka visoko položenim ciljevima.

Ali ima nešto drugo na šta treba ukazati, kada mislimo na sokolsku ličnost brata Laze Popovića. A to je: večita ozbiljnost sokolskog cilja, ako želimo da to Sokolstvo ima svoju vrednost. Ova ozbiljnost zahteva budnu sokolsku pretstražu i snažnu duhovnu sokolsku vojsku. Zatim brzo i tačno reagovanje na pitanja sokolske časti kao i punu meru sokolskog herojstva.

Sasvim slučajno, prilikom sećanja na sokolske mučenike iz Tuzle, uoči svog 60-tog rođendana, brat doktor Laza i sada nam je bio vesnik, koji nam je sa sokolske duhovne pretstraže poručio, da pazimo na ozbiljnost svoga sokolskog posla i dužnosti:

— Kada govorite o sokolskoj demokratiji, ne zaboravite, da prava demokratija traži i herojstvo. A da je iznad svega najviša — čast!

Hvala bratu d-r Lazi Popoviću, koji nas je u momentu završavanja svojih šest decenija života opomenuo na naš veliki sokolski cilj.

D-r Milorad Dragić.

Program za jednu naciju

U genezi besprekidnog nacionalnog stvaralaštva mi smo se razvili do jednog stepena, kada treba davati završne forme našem nacionalnom životu. Sve dosada učinjeno, treba da dobije svoj najubedljiviji izraz, svoj najbolji oblik. A taj rad, koji pada u zadatak ovom pokolenju, nije nimalo lak, ni jednostavan. Da se on obavi sigurno i bez potresa, treba duboko i vidovito sagledati u duhovne dubine naroda, osetiti smisao njegovog istorijskog razvoja i zapaziti jasno sve puteve, što mu ih nameće sudbina u budućnosti. Pa kada se na tom iskiju naši pogledi i razmišljanja, onda se istom mogu stvarati programi i koncepcije, koji će, bez potčinjavanja prolaznoj psihozi i prilikama, moći da dadu pun, istinski sadržaj realnom i pozitivnom jedinstvu jugoslovenskom.

U ovom radu najteža je stvar, da se razne komponente, iz kojih je sastav-

ljen naš narodni organizam, opet u jednače i povežu. I da se one očiste od svih oporosti i nanosa, što su došli kroz vekove. To treba činiti pažljivom selekcijom, odabirajući samo ono, što je odista živo i životodavno i što će pojačati bliske etničke elemente kod sva tri naša plemena.

Sve od oslobođenja naš javni život u ovom pogledu gubi se u krajnostima i u teškoj pometnji. Težeći da nademo najpogodniju formu za nov, harmoničan jugoslovenski život u slobodi, mi smo već dosada stvorili mnoštvo koncepcija, počevši od najkrućeg centralizma pa do današnje teorije o tri naroda. Ali u tim koncepcijama, manje ili više zapostavili smo ono najvažnije: da one budu zaista odraz svega rasnog i velikog i da u sebi uključe sve žive vekovne nacionalne sile, što su kroz stoleća u nama postojale i buktale. Sa jednom bes-

primernom lakoćom mi smo tako zapostavili baš one elemente, što i danas važno sačinjavaju našu nacionalnu dušu i narodnu fizionomiju. Stoga su te koncepcije mahom ispale štupci i blede, jer smo sa njima pravili samo politiku, a trebalo je da pravimo i stvaramo našu sutrašnjicu.

Izgleda, kao da su neke magle obuhvatile našu savest i osećanja. Mi zato ne možemo ni da razaberemo u dovoljnoj meri dobro od zla i stali smo bespomoćno na nekoj čudnoj kontrapoziciji belog i crnog. Kada tog ne bi bilo, mi bi prihvatili jednu nepobitnu istinu: da je samo ona država i nacionalna koncepcija realna i jedino moguća, koju je za sva vremena postavio najdivniji vizioner naše budućnosti, naš Kralj-Ujedinitelj.

Niko od Njega nije bolje sagledao sve potrebe, sve pokretne snage, pa i sve detalje našeg novog, zajedničkog života. Niko od Njega nije uspeo da bolje nađe one prave vidike i da čistije izrazi volju celokupne nacije. U mnogim besedama On je proročki tačno postavio rukovodna načela po svim pitanjima i u svim pravcima našeg narodnog razvitka. Stoga, ti govori i besede, to su najviše nacionalno evanđelje, to je u istoriji zapisani program za jednu naciju. I u ovom sunovraćenom vremenu, kada se toga mnogo izvrće i prekraja, po njima nam je ostavljen siguran i svetao putokaz, koji vodi pravo, bez zastranjivanja u Aleksandrovu Jugoslaviju.

Pa, što je govorio taj prvi integralni Jugosloven, koji je to bio i po srcu, i po duhu, i po svim svojim državičkim koncepcijama? Prilikom prenosa Njegovih kostiju On nam poručuje, da je stiglo ono pokolenje, što je toliko željeno i iščekivano: „...ono daleko pokolenje o kome je snivao Njegoš, stiglo je, Crnogorci, a vi ste mu, diko naša, spremili cveće iz svoje krvi. To je hrana koju daje Crna Gora, ravne joj nema do majčina mleka!“

To pokolenje treba da izgradi svoj nacionalni život na temeljima, koje uslovljuje njegov istorijski razvoj, a u kome smo: „...razvijali kako smo i gde mogli svoje zajedničke ili svoje zasebne osobine, uvek dobro pamteći i znajući da smo jedno.“

Postavljajući tim putem osnove svom novom nacionalnom životu, mi nikada ne treba da zaboravimo: „...da ono što je plemensko dobiva baš u jedinstvu, u celini svoju najvišu vrednost, svoj krajnji cilj.“

Naša ujedinjena nacija nije nastala kao posledica istorijskog slučaja, nego je delo neprekidnih napora, pa stoga: „Narodno jedinstvo i državna celina ne mogu nikad biti predmet nikakvih pogadjanja; oni moraju biti uvek iznad našeg dnevnog života i iznad svih posebnih interesa.“

On, vrhovni i besmrtni Vođa naroda polaže na to svoju kraljevsku reč, kada kaže: „Moja je sveta dužnost da čuvam državno i narodno jedinstvo... To mora biti najveći zakon za Mene i svakoga!“

I zato: „Od koevke do groba dužni ste služiti samo Jugoslaviji, Jugosloven. ideji: njene su vaše misli i vaša srca... Vaš Kralj biće kao i dosada prvi zastavnik naše jugoslovenske zastave... Stoga sam, ne samo po srcu, nego i po razumu Jugosloven i vodiču jugoslovensku politiku do zadnje kapi svoje krvi!“

Tako, eto, govorio je, radio i mislio Aleksandar! I nikada nije izneverio sebe: ni onda, kada je ostao bez otadžbine; ni onda, kada je one presudne noći na Bukoviku, pred proboj solunskog fronta, podviknuo: „U otadžbinu ili u smrt!“ Pa ni onda, kada je tragičnog dana u Marseju zajauknuo: „Čuvajte Jugoslaviju!“ U svim tim prilikama On je ostao jednak i konzekventan: pionir našeg jedinstva i predstavnik najboljih vrlina naše rase.

Njegovo shvatanje jedinstva nikad nije vibriralo, nije bilo mehaničko ni udešavano, nego je bilo duhovno i snažno proživljeno. On ga je postavljao na najviše moralne principe: na ličnu samozataju, kada je trebalo brisati istorijsko-plemenske suprotnosti u cilju integralnog jedinstva jugoslovenskog; na produbljivanje i osećanje istovetnosti glavnih osobina narodnih; na spoznaju jednake i zajedničke sudbine svih triju naših plemena. Iz tih moralno-nacionalnih pobuda On je crpio džinovsku snagu

za sva svoja pregnuća, stvaranja i ideale.

Kako su u ovom prema Njemu sitni i maleni svi oni, što se spremaju danas da obore Njegovo večno delo; kako su oni beskrajno mali, u sterilnoj puštoj današnjici, prema ovom Heroju nacije, kome po snazi, duhu i muškoj lepoti ravna nema! On je visoko odskočio od celog našeg pokolenja, da nam blagotvorno svetli sa čistog pijedestala jugoslovenske misli i da je neokrnjenu sačuva bogatim moralnim i nacionalnim kapitalima svega svog života i rada.

Kretati linijom Aleksandrovske Jugoslavije, znači stoga očistiti se od svih zabluda i proširiti svoj nacionalni vidokrug i u širinu i u dubinu. Znači ve-

ru, žrtvu i predanost u svakom poslu narodnom. Takvi su bili oni, što su za Njim išli za života iz pobeđe u pobeđu. A takvi treba da budu i oni, što se, istinski i verno, žele da oduže Njegovom grobu. Oko toga groba okuplja se danas i dosta onog, što tamo ne spada: patosa, panegirika i ukrivenih namera. I, na žalost, računa, banalnih ljudskih računa. Dužnost je svih rodoljuba pa prema tome i Sokola da čuvaju taj grob, to nacionalno svetilište, da ga čuvaju čistotom svojih pobuda, čistih kao kap jutarnje rose. I da ga „sjaajem svoje vere lepe“ sačuvaju od svih fazeja i računčija. Baš od njih.

Munib Osmanagić, Čajniče

Što se do sada uradilo na sprovođenju naše sokolske Petrove petoletnice

Na osnovu odluke skupštine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, objavljeno je na dan proslave Kraljevog rođendana 1936 god. izvođenje sokolske Petrove petoletnice. Proklamovanje potrebe da svaka, pa i najmanja, sokolska jedinica i svaki njen pripadnik sam izabere i izvrši poseban posao i zadatak do punoletstva našeg Mladog Kralja i uzvišenog brata Starešine, pored tačnog i savesnog izvršavanja svih redovnih sokolskih dužnosti, a za dobro svoje, Sokolstva, naroda, Kralja i Otadžbine, izvršeno je toga dana od Saveza i svih br. sokolskih jedinica.

Prva godina je bila godina proučavanja, istraživanja i odabiranja najpotrebnijih, najracionalnijih i korisnih poslova, koji bi se preduzeli i izvršili. Ta godina je bila godina stvaranja programa i odmeravanja snage i sredstava, koja se imaju na raspoloženju ili se misle na neki način pribaviti za preduzete zadatke. Ta prva godina je bila i za to, da se u njoj iz proučavanja zadatka donesu definitivne odluke i rešenja od svake jedinice, od svakog pripadnika i pripadnice, šta će ko izvršiti. Zaveti u vidu potpisane zavetnice, pismene izjave, rešenja, date reči, izveštaji itd. imali su biti izvršeni u toku prve godine. Radi pravilnog postupka i olakšanja br. jedinicama, a da ne bi precenjivale svoju snagu, preduzimale zadatke preko svoje snage i sredstava, uprava Saveza SKJ je svojim raspisom br. jedinicama savetovala, da pri izboru poslova budu skromne i obazrive, da ne računaju na ničiju materijalnu pomoć i snagu, već samo na svoju sopstvenu. Naglašeno je, da što se preduzme, mora da se solidno i na vreme izvrši, da se u toku rada, ako se preduzeti posao ranije završi, mogu preduzimati novi poslovi i time prvi predučavati. Ali nijedan preduzeti posao ne bi smeo ostati u predviđenom roku nedovršen. U docnijim raspisima je upozoravano, da nijedna br. jedinica ne bi smela da izostane u ovom zajedničkom radu celoga Sokolstva, već svaka treba da učini svoj ma i najskromniji prilog opštem delu, za dobro celine.

Prilike su, istina, za sprovođenje ovoga velikoga pothvata u raznim krajevima, pojedinim župama, različite, i u glavnom dosta teške i nepovoljne. Teške i za tačno i solidno odgovaranje redovnim sokolskim zadacima i dužnostima, a još više i posebnim, pored redovnih. Ali baš te i takve prilike i bile su, pored ostalog, razlog predlogu, prihvaćanju i potrebi krajnjeg napora u izvođenju sokolske Petrove petoletnice. „U dobru je lako dobar biti, na muci se poznaju junaci“. Treba stvarati mnoga sitna, korisna i dobra dela, treba za njih činiti posvednevene žrtve i napore, treba se u njih uneti, u njima živeti, u njih angažovati veliku sokolsku porodicu od nekoliko stotina hiljada pripadnika, od malene dece do isluženih ratnika i veterana, da bi se stvarnim i očitim primerom povukle i sve ostale zdrave i pozitivne snage naroda za stvaranje, poštovanje i plemeniti rad. Jer treba nam rad i rad i opet samo zdrav i solidan rad. I ta prva etapa petoletnice je prošla.

Pred završetak godine od objavljivanja petoletnice trebalo je svaka jedinica, svaki njen pojedinac, svaka župa i Savez da pregledaju i jasno i kritički ocene, šta je i koliko u prvoj, protekloj godini izvršeno, šta je pre-

duzeto, da li su se br. jedinice i njihovi pripadnici pozivu i dužnosti odazvali i u kojoj meri, da li su veličinu i značaj zadatka shvatili, da li su u njegovom izvršenju stajale na terenu stvarnosti i da li su pri tom imale u vidu savete savezne uprave. Jer ni najveća gotovost na poštovanje, ni najplemenitiji zanos ne smeju odvesti u nestvarnost i nemogućnost. Da bi mogla sve to proceniti, uprava Saveza je umolila br. župe da prikupljene podatke od svojih jedinica o preduzetim poslovima dostave Savezu do 31 avgusta tek. g., a od jedinica, za koje nemaju podatke, da ih što pre prikupe i naknadno što pre dostave.

Najveći broj br. župa odazvao se je molbi i apelu Saveza i poslao tražene podatke, ukoliko su ih imale sakupljene, a naknadno postepeno dostavljaju, onako kako ih pribavljaju, i podatke za jedinice, za koje nisu imale.

Ipak nekoliko br. župa se je na taj poziv i apel potpuno oglašilo i nisu poslale nikakve podatke — zavetnice — niti ikakav izveštaj iz koga bi se moglo razabrati, da li se šta, gde i koliko radi. Ovim br. župama je uprava Saveza uputila posebne dopise, izlažući im kako je ovo vrlo neugodno i kako će i po njim i po celu sokolsku organizaciju biti porazno, kad se budu objavili podaci, šta je u kojoj župi sve preduzeto da se izvrši, a u ovim br. župama ni traga od rada — već osustvovanje i mrtvilo, bar sudeći po tome što nema podataka niti se ma šta javlja. Savez je stoga molio ove br. župe, da sve podatke što pre prikupe i pošalju.

Iz podataka o izabranim i preduzetim radovima u 18 br. župa zapaža se sledeće: ispod polovine br. jedinica prihvatilo je i izabralo do sada zadatke koje će izvršiti u sokolskoj Petrovoj petoletnici. Verujemo, da je još izvestan broj jedinica odabrao i da izvod radove za koje podaci nisu dostavljeni, te tako ukupan broj jedinica koje su odabrale poslove može izneti svega polovinu od broja svih br. jedinica. To znači da se preko hiljadu br. jedinica nije odazvalo odluci savezne skupštine, apelu Saveza i svojoj sokolskoj dužnosti. Znači, da toliki broj jedinica nije shvatio važnost, potrebu, veličinu i lepotu ovoga sokolskog pothvata i ovih zadataka. Ili znači, da tim br. jedinicama nije godina dana bila dovoljna da se reše, šta da izaberu i šta da preduzmu. I jedno i drugo je težak fakat i teška optužba koje te jedinice čine prema sebi samima i prema Sokolstvu. Sokolska Petrova petoletnica je zamišljena tako, da svaka br. jedinica kroz to razdoblje pojača u najvećoj meri ceo redovan rad, a osim toga da i br. jedinice i svi pripadnici preduzmu po neki posebni zadatak koji bi u ovom roku izvršili. Prema tome, i u najvećoj meri pojačane pojedine vrste redovnog sokolskog rada, opet su toga odabrani rad ulazi u zadatke sokolske Petrove petoletnice. Mnoge br. jedinice, izlažući posebne poslove koje su izabrale da izvrše u sokolskoj petoletnici, izlažu i sva pojačanja koja će učiniti u pojedinim vrstama redovnog rada, kao: povećanje počinjanja kategorija članstva, priređivanje raznih tečajeva, povećanje broja prednjaka, osnivanje novih oteka, obilaženje jedinica, priređivanje izleta, taborovanja, obilazak znamenitih mesta i ratišta, ho-

doćašća, učestvovanje na sletu, uvode-nje štednje, staranje o vaspitanju, pro-svećivanju, suzbijanju psovki, poroka i mana itd. Sve je ovo zaista važan rad i ukoliko se pojača i sistematski sprovede kroz celo vreme sokolske Petrove petoletnice daće pozitivne i lepe rezultate. Sve ove radove treba da izvede sve br. jedinice bez izuzetka u grani-cama svoje mogućnosti. Jer je to sve redovan sokolski rad.

Veliki broj br. jedinica precenio je svoju snagu i sredstva te ove jedinice nisu, čini se, ostale u granicama stvarnosti i mogućnosti i zaboravile su na upute Saveza. U prispelim podacima nalazi se među odabranim radovima, koji treba da se izvrše u toku sokolske Petrove petoletnice sledeći: podignuti preko 320 sokolskih domova, dovršiti 9 započelih domova, izgraditi 201 letnje vežbalište, nabaviti i razviti 80 zastava, podignuti 58 četnih koševa, 179 česama, 486 bunara, 9 vodovoda, 2 si-losa, 12 kupatila, 4 higijenske ustanove, 646 poljoprivrednih dubrišta, 36 mostova, 885 higijenskih nužnika, 1 krečanu, 3 spomenika, zasuti 1 bunar i baru, nabaviti 62 sprave, 3 nabavke bolje stoke, urediti 12 pčelarnika i nabaviti 2.432 košnice, urediti 37 cesta, nabaviti 187 ručnih apoteka, urediti 88 Petrovih Gajeva, 43 parka, podignuti i urediti 63 rasadnika, podignuti 4 spomenika Kralju Aleksandru, osnovati 130 knjižnica, 4 čitaonice, 41 novu četnu, urediti 12 groblja i mesta oko crkava, zasaditi 3 drvoreda, nabaviti 388 modernih preslica, 64 kreveta, urediti 4 potoka i kanala, osnovati 21 glazbu, provesti 45 štednji za slet, prirediti 19 polj. izložbi, osnovati 70 poljoprivrednih zadruga i dr.

A samo za izgradnju 320 domova i izvršenje glavnih izloženih radova računato najskromnije, trebalo bi preko 20.000.000.— dinara, ne uzimajući u obzir radnu snagu. Ostali raznovrsni poslovi, koji su odabrani, a od kojih mnogi spadaju u redovan posao, vide se iz odnosne tabele. Ne sporeći potrebu izvršenja svih izloženih poslova, naročito potrebu izgradnje domova, nalazimo, da svaka br. jedinica, koja je odabrala da u sokolskoj Petrovoj petoletnici podigne svoj dom, još jednom ispita, da li je u stanju da taj zadatak izvede. Pada u oči, da su osnivanje fonda za podizanje doma, što je mnogo lakše, predvidele samo 4 jedinice. Ustanovljenje fonda za podizanje doma ili vežbaonice i prikupljanje sredstava za ostvarenje toga zadatka, trebale su u stvari sve bratske jedinice, koje nemaju doma ili vežbaonice, da predvide kao neophodan zadatak i da im sredstva koja priberu u petoletnici budu osnov za ostvarenje toga zadatka, pa ma to bilo i posle čitave decenije. Narod kaže: „Tiha voda breg roni“. I to je tačno. Ali se ta osveštana istina zaboravlja i br. jedinice ili hoće da dom podignu u kratkom vremenu ili nikako. Mi bismo bili srećni ako bi sve br. jedinice, koje su predvidele podizanje domova u sokolskoj Petrovoj petoletnici to i ostvarile. Ali se bojimo, da to svuda neće biti moguće. Stoga neka svaka br. jedinica još jednom ispita mogućnost ostvarenja toga zadatka u petoletnici, pa ako nije sigurna da će ga moći izvršiti, neka zadatak prilagodi mogućnosti: pribiranjem sredstava, eventualnom otpočinjanju izgradnje, stvaranju fonda za dom, odnosno vežbaonicu, pribavljanje zemljišta za dom i letnje vežbalište i izvršenje pripremljenih radova.

Jedna br. četa je na pr. vanredno lepo shvatila zadatak sokolske Petrove petoletnice. Ona je kupila 3 kat. jutru zemljišta, čiju će kupovnu vrednost isplatiti članstvo za 50% u toku petoletnice. Na tom zemljištu je četa zasadila 130 komada plemenitih voćaka, a ostalo će zasaditi i odnegovati u toku petoletnice. Tu će zatim podići kućicu za čuvara, a uz njega će raditi i četno članstvo, naročito nezaposleno. Poznato je, da veliki broj br. jedinica teško pribavlja sredstva i odgovara svojim materijalnim obavezama, jer je jedan broj članstva siromašan. Nije li ova četa, kad se njen voćnjak odneguje i stane na rod, u znatnoj meri rešila sokolskom Petrovom petoletnicom i svoje materijalno pitanje? I ne bi li mnoge br. jedinice mogle ovakvim ili sličnim delom u sokolskoj Petrovoj petoletnici prema svojim prilikama, posti-

či isti uspeh? Nekoliko bratskih jedinica predvidele je stvaranje rasadnika plemenitih voćaka, iz kojih bi davale sadnice članstvu. A kad bi se sadnice delile i ostalima u okolini, po pristupačnoj ceni, to ne samo da bi bilo podizanje opšteg dobra, već bi se tako moglo bar delimično da reši i pitanje materijalnih potreba tih jedinica. Razume se, da svakom takvom poslu treba pristupati sa dovoljnom spremom, poznavanjem, pažnjom, ozbiljnošću i istrajnošću. Mnoge su br. jedinice po koji od izabranih zadataka i izvršile, a na ostalima rade. Pojedini sokolski pripadnici također rade po svojim ličnim zavetnicama, bilo da sade voćke, drveće, izgrađuju česme, bunare, dubrišta, nužnike, krečane, staje i dr. Sve to izgleda pojedinačno sitno i malo. Ali skupno je veliko i značajno. Jer uzmimo da bi samo 100.000 sokolskih pripadnika zasadilo i odnegovalo po 10 voćaka, to bi iznelo 1.000.000 voćaka. A kolika je to dobit i opšta korist, lako je prosuditi. Ne manja je korist od sadjenja i negovanja šumskog drveća i pošumljavanja. Neke br. čete su razvile živu akciju na podizanju pčelarstva te nastoje da pored četnih košnica i njihovi članovi pribave i odneguju po koju košnicu u toku sokolske Petrove petoletnice. I zar ne bi bilo moguće za veliki broj sokolskih pripadnika, i na selu i u varoši, da pribave i odneguju po koju košnicu? Ukupno uzeto i to može biti veliko delo. Zar br. jedinice iz varoši, ako ne bi same imale zemljišta na kome bi zasadile voćke, ne bi mogle poje-dinim četama podariti po koju stotinu sadnica plemenitih voćaka, zar i same ne bi lako mogle zasaditi i pošumiti u okolini po koju ogolelu površinu?

Iz odnosne tabele vide se u glavnom poslovi koji mogu sačinjavati posebne zadatke za br. jedinice u sokolskoj Petrovoj petoletnici, a svakako da ih ima još pogodnih. Sav ostali rad koji su br. jedinice predvidele ne bi se mogao uzeti kao poseban posao u sokolskoj Petrovoj petoletnici, već kao povećanje i pojačanje redovnog rada u toku naše petoletnice.

Namera ovoga celog izlaganja je:

Da se ukaže na apsolutnu potrebu da svaka br. jedinica uzme i izvrši, pored redovnog rada, ma i najskromniji posao, a tako po mogućstvu i svaki pripadnik i pripadnica br. jedinica.

Da se, utvrđujući da je svega polovina br. jedinica izabrala poslove koje će izvesti u sokolskoj Petrovoj petoletnici i istima pristupila, pozovu i ostale br. jedinice da iz poslova koji su izloženi u odnosnoj tabeli izaberu poslove za sebe, imajući u vidu izlo-

žene napomene, i da pristupe odmah izvršenju tih poslova. Jer kraj druge godine sokolske Petrove petoletnice mora pokazati, da nema nijedne sokolske jedinice koja je živa a da je sa ovog rada izostala.

Da sve br. župe, odnosno njihovi referenti za sokolsku Petrovu petoletnicu neprestano i istrajno opominju i bodre br. jedinice svoje župe i od njih traže šta su uzele u posao i kako posao napreduje; da svaka br. jedinica odredi referenta koji će bditi, da br. jedinice i svi njeni pripadnici po mogućstvu odaberu poslove koje mogu uspešno izvršiti; da braća referenti jedinica vode evidenciju, da li se poslovi izvode dobro i blagovremeno; da dostavljaju referentima župa prikupljene podatke o preduzetim radovima, a ovi opet Savezu; da u toku izvršenja poslova br. jedinice izveštavaju župe a ove opet Savez. Iako će sve to u toku rada biti izloženo promenama, ipak pred kraj svake godine trebaju br. jedinice i br. župe i Savez da imaju bar približno jasnu sliku i približno tačan rezultat o svršenim poslovima i onima u radu. Ne sme se misliti da ima još dosta vremena. Naprotiv, stalno treba misliti da je vreme prekratko i da treba što više. žuriti.

Da sav redovan rad sve br. jedinice pojačaju u najvećoj mogućoj meri, kako bi se sravnjenjem stanja na početku i svršetku petoletnice konstatovali povoljni rezultati učinjenih napora. A kontrole radi može se to poređenje učiniti i svršetkom svake godine. Vrlo važna grana redovnog rada je sređivanje materijalnog stanja i isplata obaveza.

Da se skrene pažnja na još jedno blagodarno i za Sokolstvo moguće polje rada, naime na održavanje tečajeva za nepismene i otklanjanje nepismenosti, što je u prisnoj vezi sa prosvetnim radom.

Na sve br. sokolske jedinice Savez SKJ apeluje da prionu na posao, da rade, da o radu izveštavaju br. župe, a ove Savez, kako bi objavljivanje rezultata izvršenih napora davalo nove snage i poticalo na takmičenje u izvršavanju plemenitih dužnosti. Mole se sve br. jedinice da svim redovnim sokolskim dužnostima posvete punu pažnju i da u toku sokolske Petrove petoletnice stvore od dužnosti pojam časti i svetinje, te da, prekaljeni u sve-sti o dužnosti i očešćeni u savlađivanju teškoća, gledajući na sva dela stvorena u sokolskoj Petrovoj petoletnici složnom snagom, neizmernom ljubavlju i požrtvovanjem, budemo spremni i osposobljeni za nove podvige, nova dela za dobro, sreću i lepu budućnost Kralja, Jugoslavije i Sokolstva!

u isto vreme. Veliki nacionalni cilj lebedeo je pred očima ovog usplamtelog pokolenja i ono je zaboravljalo na svoj život i nije ga žalilo. Vođe su bile uistini vođe a čete bile pouzdane i pratile ih uzastopce. Miško, kao Boško na Kosovu na čelu, prvi je došao na red kao žrtva, što je digao ovaj narodni ustanak. Na vešalima se rastao sa životom lako, jer je već video požar koji je sa družinom zapalio i koji će sago-reti mrsku im Monarhiju.

Taj veliki nacionalni rad, te retke podvige i žrtve koje je Tuzla podnela za slobodu, Sokolsko društvo je slavilo na dan Ujedinjenja, kada je celokupno Sokolstvo slavilo taj dan kao svoj praznik.

Braća iz uprave prvo su priredili pomen palim žrtvama u crkvi. Taj akt pijeteta izvršen je uz učešće mnogobrojnih poštovalaca, prijatelja i ličnih poznanika palih sokolskih junaka. Sve što je disalo nacionalnim duhom i cenilo patriotski rad ovih ustanika, došlo je u crkvu da oda poštovanje senima onih koji su pali za slobodu i jedinstvo.

Posle svršenog pomena svi su otišli u Sokolski dom na svečanu sednicu da i u tom narodnom hramu, gde se je slavilo ime palih mučenika, čuju istorijat tridesetgodišnjeg rada, truda i napora koje je Sokolsko društvo podnelo. Tu se govorilo o osnivanju društva, o prvim koracima njegova rada, o teškoćama na koje se nailazilo, ali se nije klonulo. Išlo se stalno napred i već u prvim počecima u mladom dobu ovog društva, naslućivalo se i naziralo da će ono dati nešto značajno i veliko, nešto što će ući u istoriju.

Kao u filmu, ređale su se slike tih prvih tvoraca i boraca živih i pogubljenih. I oni stariji i oni mlađi, sasvim mladi, prikazani su kakvi su bili i šta su radili. Ima sada među njima sedih staraca, zašlih duboko u godinje, i zrelih ljudi u punom naponu snage onda mladih i oduševljenih, poletnih omladinaca, koji se sada sećaju toga doba i onoga rada sa izvesnim uzbuđenjem. Cela dvorana sa najodabranijim i najuglednijim svetom i pretstavnicima svih udruženja i organizacija pažljivo je i sa velikim interesovanjem pratila izlaganje ovog retkog istorijata. S vremena na vreme, kad su isticali oni važni momenti, slušaoci su davali izraza svome oduševljenju, odajući priznanje živima i hvalu palima. Pozdravi prvih živih uče-

Audijencija brata Đure Paunkovića kod Nj. Kr. Vis. Kneza Namesnika Pavla

U sredu dne 8. o. m. u 18 časova Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Knez Namesnik Pavle blagoizvoleo je primiti u audijenciju II zamenika starešine Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brata Đuru Paunkovića.

U toku audijencije brat Paunković izvestio je Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Kneza Namesnika Pavla o radu i prilikama jugoslovenskog Sokolstva.

snika u osnivanju i radu kao i onih docnijih izazivali su živa dopadanja, jer su oni uskršavali one trenutke iz života društva u prvim danima.

Tada je otkrivena i zavesa pozorišna, dar Njegovog Veličanstva Kralja Petra II. Ovaj čin pozdravljen je vrlo oduševljeno u celoj dvorani. Ova visoka pažnja izazvala je živu radost kod svih i Visokom Darodavcu priredene su burne ovacije.

Prisustvo izaslanika Njegovog Veličanstva Kralja kao i ministra brata d-ra Kujundžića, čija je akcija u prošlosti išla uporedo sa sokolskom, zatim crkvenog velikodostojnika Nj. V. preosveštenstva mitropolita tuzlanskog, senatora i izaslanika Saveza SKJ na čelu sa zamenikom saveznog starešine bratom Đ. Paunovićem, koji je ovom prilikom Sokolskom društvu Tuzla poklonio jednu vanredno lepu i skupocenu kristalnu vazru, uveličala je ovu proslavu i dala joj jedno naročito značenje. Učešće pevačkih društava i dačkog hora također je doprinelo da proslava dobije karakter jedne veće narodne svečanosti. Zajednički ručak, koji su spremile sestre iz uprave i servirale u Sokolskom domu, stvorio je jednu toplu bratsku intimnu atmosferu, u kojoj su se svi osećali kao svoji.

Uveče je akademija završila ovo lepo slavlje, koje je u svemu bilo u znaku nacionalnih svečanosti, onih velikih koje obuhvataju široke slojeve i nalaze u njima duboko odjeka.

Braća iz uprave sa svojim neumornim starešinom organizovali su i izveli ovu proslavu sa punim uspehom. Odužili su dug i prema žrtvama i prema svima trudbenicima i saradnicima u radu tuzlanskog Sokola.

Đ. P. Brzaković

Sokolsko oporavilište

Nj. Vel. Kralja Petra II u Kranjskoj Gori

U nizu mnogih velikih i značajnih tekovina našega Sokolstva u poslednje doba nesumnjivo spada, naročito kao prva u zdravstveno-socijalnom pogledu, i lepo Sokolsko oporavilište Nj. Vel. Kralja Petra II — „Petrovo“ — u Kranjskoj Gori, koje je prošlih dana bilo svečano otvoreno i predano svojoj svrsi. To je ujedno i prvi sokolski dom ove vrsti podignut u okviru Petrove petoletke našega Sokolstva.

Pored odmora i oporavka za pojedinu braću i sestre, ovaj lepi dom u ovom divnom kraju moći će da izvršno posluži i za održavanje nekih sokolskih tečajeva, naročito smučarskih, a osim toga i kao jedno od najprivlačnijih planinskih izletišta leti i zimi za

Sokole i ostale posetnike iz bližih i daljih krajeva.

Dom se nalazi na jednom od najlepših položaja u Kranjskoj Gori, u dolini okruženoj vencem visokih brda, u neposrednoj blizini železničke stanice, od koje je udaljen jedva kojih pet minuta peške.

Sokolsko oporavilište Nj. V. Kralja Petra II u Kranjskoj Gori svečano je otvoreno dne 5 decembra o. g. Dan pre samog svečanog otvaranja stigli su u Kranjsku Goru zamenik starešine Saveza SKJ i predsednik Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani brat Gangl, delegat Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brat d-r Milorad Feliks, brat dr. Riko Fuks i druga braća. Sutradan

Tuzla

— Trideset godina sokolskog rada —

Na dan Ujedinjenja proslavilo je Sokolsko društvo Tuzla vrlo svečano tridesetgodišnjicu svoga rada. Tri decenije truda i napora, velikih žrtava i stradanja.



Spomen-reljef u Sokolskom domu u Tuzli narodnog heroja i dugogodišnjeg starešine Srpskog Sokola u Tuzli br. Miška Jovanovića (rad ak. kipara F. Ledera)

Tuzla u našoj sokolskoj zajednici zauzima jedno naročito mesto po žrtvama koje je podnela za ostvarenje naših nacionalnih ciljeva. Ona je simbol onih velikih stremljenja, koja su bila program nacije i koja je istorija stavila pred ceo narod kao zadaću prvoga reda. Ona je bila gnezdo odakle su izletala jata mladih Sokola, podvižnika i junaka koji su stvarali istoriju. Zaneti velikim nacionalnim idealima i prožeti vrelom ljubavlju prema svome napaćenom i ugnjetavanom rodu, ovi mladi junaci blistali su likom Obilića i lepotom Jugovića. U svojoj plahovitoj jarošći naletali su na najstrašnije opasnosti bez straha i drhtaja. U preziranju smrti bili su ravni kosovskim vitezovima. Ne bejaše toga podviga koga se ne bi latili samo da se ugnjetač smakne. U njima je bio raspaljen žar rodoljublja u tolikoj meri, da je zagrevao svuda gde god su se pojavili. Spontano, kao da su sudbinski bili određeni da vrše velike zadatke, bilo je kod njih one moralne snage i uzmaha koje pesma opeva. U njima je tekla vrela viteška krv koja izaziva prkose i osvetničke sudare. To su potomci onih starih hajduka i osvjetnika, koji su se verali po vrljetima kršne gore Romanije i vršili krvave obračune sa nasilnicima i narodnim krvopijama. Deli-Tatomira i dijete Grujicu zamenili su mladi gimnazisti tuzlanske gimnazije.

I tako su i stari i mladi išli jednim putem, koji je vodio žrtvovanju i slavi



Sokolsko oporavilište Nj. Vel. Kralja Petra II — „Petrovo“ — u Kranjskoj Gori

u nedelju na svečano otvorenje doma stiglo je s velikim brojem braće i sestara iz bliže i dalje okolice također i mnogo odličnih gostiju. Iz Ljubljane je stigao kao izaslanik Nj. V. Kralja Petra II artiljerijski potpukovnik g. Stefanović, Ministar za fizičko vaspitanje naroda brat dr. Vjekoslav Miletić u pratnji šefa svoga kabineta g. Dominisa i stručnog referenta u Ministarstvu g. prof. Ulage te zastupnika Kr. banske uprave brata prof. J. Jerasa, nadalje predsednik Jugoslovenskog zimsko-sportskog saveza brat dr. Ciril Pavlin, starešina Sokolske župe Ljubljana brat dr. Josip Pipenbaher sa župskim tajnikom bratom Stanom Flegarom, starešina Sokolske župe Maribor brat dr. Milan Gorišek sa tajnikom župe bratom Dojčinovićem, starešina Sokolske župe Celje brat Joža Smertnik, starešina Sokolske župe Kranj brat Jakob Špicar i starešina Sokolske župe Novo Mesto brat dr. Vasić. Svečanom otvorenju Sokolskog oporavišta Kralja Petra II u Kranjskoj Gori prisustvovali su također i predstavnici mesnih vlasti i ustanova među kojima: sreski načelnik dr. Vrečar iz Radovljice, predsednik suda dr. Bregar, predsednik opštine u Kranjskoj Gori brat Bukinec, predsednik Društva za promet stranaca G. Lavtižar i predsednik gostioničarske zadruge g. Malešić iz Jesenica.

Toga dana Kranjska Gora bila je iskičena državnim zastavama. Na stanici odlične goste i predstavnike dočekao je i pozdravio kao domaćina brat Gangl.

Na ulazu u Sokolsko oporavište izaslaniku Nj. V. Kralja potpukovniku g. Stefanoviću i ministru za fizičko vaspitanje naroda bratu dr. Miletiću uz znak dobrodošlice po starom narodnom običaju dve Sokolice u slovenačkoj narodnoj nošnji ponudile su so i hleb, a zatim im predale svakome po jednu kiticu cveća, povezanu svilenom trakom u državnim bojama. Gosti su nato bili uvedeni u blagovaonicu, gde su bili počašćeni malom zakuskom.

Kada su se sakupili svi gosti, brat Gangl je toplim rečima najpre pozdravio izaslanika Nj. V. Kralja potpukovnika g. Stefanovića, zamolivši ga da bude tumač sokolske ljubavi i odanosti Nj. V. Kralju, starešini jugoslovenskog Sokolstva, zatim ministra za fizičko vaspitanje naroda brata dr. Vjekoslava Miletića, koga je naročito toplo pozdravio kao starog

sokolskog brata, dalje predstavnike mesnih vlasti, predstavnika bratskog Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije brata dr. Milorada Feliksa, prisutne starešine petoro bratskih sokolskih župa iz Dravske banovine predstavnike drugih organizacija i predstavnike štampe kao i svu prisutnu braću i sestre. Iza toga je brat Gangl izneo ukratko istorijat gradnje ovog prvog sokolskog oporavišta koje je podignuto u okviru Sokolske Petrove petogodišnjice. Između ostalog brat Gangl je izneo, da je zemljište na kome je ovaj dom podignut kupljeno godine 1931, a s gradnjom se započelo prošle godine početkom avgusta. Celokupno zemljište s onim nad kojim je podignut dom obuhvata 20.000 kvadratnih metara i danas zajedno s izgrađenim domom predstavlja vrednost od 1.300.000 dinara. Materijalna sredstva za ovo dala je od svojih ušteda Jugoslovenska sokolska matica, iznos od dinara 100.000 dao je Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije kao bezkamatni zajam, a izvesan iznos prikupljen je od priloga nekih dobrotvora. Dom je izgrađen prema nacrtima ing. Nace Perka, a unutrašnja oprema izvedena je prema nacrtima ing. arh. Kobe i ing. Jesiha.

Svoj govor brat Gangl završio je rečima, da su Sokoli ponosni što njihovo prvo oporavište nosi svetlo ime starešine jugoslovenskog Sokolstva, Njegovih Veličanstva Kralja Petra II. U tome času odjekli su oduševljeni poklici „Živeo Kralj!“

Tada je izvršio crkveni obred osvećenja doma župnik u Kranjskoj Gori g. Karel Cuk, nakon čega je brat Gangl pročitao pozdravni telegram Nj. V. Kralju Petru II i Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije. Na koncu je brat Gangl umolio izaslanika Nj. V. Kralja da izvoli proglasiti dom otvorenim.

Nakon svečanog otvaranja gosti su razgledali prostorije doma, čije je uređenje kod svih naišlo na najlepšu pohvalu i jednodušno dopadanje. Treba zaista priznati da ovaj dom i po svome vanjskom izgledu kao i po svom unutrašnjem uređaju spada neosporno među najmodernije domove ove vrste u našoj državi. Iako dom izvana ne izgleda naročito velik, ipak je u svojoj unutrašnjosti po vrlo racionalno iskorišćenom prostoru veoma prostran i udoban i može da primi u slučaju potrebe do 150 gostiju. Prednost je o-

voga doma što ima najveći broj soba s jednom posteljom, a dosta su prostrana osobito zajednička ležišta, koja se nalaze u visokom potkrovlju. Dom ima svoj vlastiti vodovod, centralno grejanje i osvetljenje. Sobe su jednostavno ali vrlo prijatno i lepo opremljene s pokućstvom izrađenim u planinskom stilu u boji naravnog drveta. U svakoj sobi je umivaonik s toplom i hladnom vodom, a na svakom spratu nalazi se kupatilo sa tušem. Upravo krasna je blagovaonica, velika i svetla, čiji su zidovi obloženi u drvetu, iz koje se izlazi na prostranu verandu, na kojoj će leti gosti moći ručati i večeravati, a koja je osobito prikladna i za sunčanje. Pored blagovaonice nalazi se prostrana i svetla kuhinja kao i ostale nuzprostorije.

Nakon što su gosti posle otvorenja razgledali prostorije doma, priređen je zajednički ručak, za vreme koga je održano nekoliko toplih zdravica. Prvi na zdravio je biranim i uznesitim rečima brat Gangl Nj. V. Kralju Petru II i Kraljevskom domu. U ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije toplim rečima čestitao je ovo svečano otvorenje brat dr. Milorad Feliks, u ime Sokolske župe Kranj, na čijem se teritoriju nalazi ovaj dom, govorio je starešina brat Jakob Špicar, čiji je sjajni govor oduševio sve prisutne, a zatim u ime Jugoslovenskog zimsko-sportskog saveza čestitao je brat dr. Ciril Pavlin. Nato to je brat Verij Švajcar pročitao pristigle brzojavne čestitke, i to od strane Saveza SKJ, predsednika Slovenskog planinskog društva dr. Pretnara, zamenika saveznog starešine brata Đure Paunkovića, Sokolske župe Kragujevac i Sokolske župe Zagreb.

Vreme posle ručka do odlaska voza gosti su prošli u ugodnom i bratskom razgovoru i raspoloženju, dok su nekoji, s ministrom bratom dr. Miletićem, izveli se do Planice.

Ko jednom poseti ovo lepo sokolsko oporavište u Kranjskoj Gori, koje su braća kraticom po imenu našeg Mladog Kralja zgodno nazvala „Petrovo“, taj će, verujemo, poželeti, da se još koji put navrati u ovaj zaista krasni kutak naše zemlje i da tu otkrivajući u bogatoj gorskoj prirodi uvek nove lepote, i leti i zimi, nađe u ovome sokolskom domu, s razmerno malim izdatkom, prijatan odmor i oporavak.

članove odbora COS braća F. Mašek, R. Bilek i M. Smiržak, a dr. K. Vajner in memoriam. Za počasne članove predsedništva X svesokolskog sleta izabrani su br. E. Gangl, br. Aga Heler, bivši načelnik COS, sestra Milada Mala, bivša načelnica COS, i br. A. Prag. Iz izveštaja funkcionera razabire se, da je ozledni fond COS u god. 1936 isplatio 600.874 Kč. Za osiguranje smučarskih otseka sa svojim članstvom, naraštajem i decom. Izdatci osigur. fonda za smučare iznosili su 62.604 Kč. U proračunu COS otpada 397.630 Kč. na škole. Celokupni proračun iznosi 4.471.000 Kč. osim izdataka za razne fondove (narodni, Stefanikov, ozledni, socijalni itd.), koji iznose 2.862.500 Kč. Na sednici je zaključeno da ostanu prisnogi župa za god. 1938 isti kao što su bili dosada, naime 5.30 Kč. za člana, od kojih 2.— Kč. za ozledni fond, 1.— Kč. za prednjačke škole i 0.30 Kč. za Stefanikov fond. Sednica je zaključena u 13 sati.

IZBIRNO TAKMIČENJE ČESKOSLOVAČKIH SOKOLA I SOKOLICA ZA NOVI SAD.

Dne 11 decembra o. g. održano je u Pragu izbirno takmičenje za sastav vrste českoslovačkog Sokolstva, koja će nastupiti na takmičenjima za slovensko prvenstvo 19 o. m. u Novom Sadu.

Velika sala u Tirševom domu je bila dupkom puna gledalaca. Osim članova odbora COS bili su prisutni također: od strane Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije br. E. Gangl i br. d-r Arsenijević, u ime Saveza bugarskih Junaka br. St. Čakarov, u ime ruskog Sokolstva br. ing. Manohin te od strane Min. nar. zdravlja d-r Hovorka. Takmičari, (njih 25 od 29 prijavljenih) nastupili su u tri vrste. Program takmičenja bio je isti, koji je određen i za Novi Sad, naime: slobodne vežbe na svim spravama i obavezna vežba na preči, koja je određena za međunarodno takmičenje u Pragu 1938. U takmičenju je nadmoćno i sigurno pobedio član Sokola Brno I Jan Gajdoš, višestruki reprezentant u vrstama COS, koji je postigao 67.66 od 70 mogućih bodova, tj. 96.67%. Za njim dolaze: J. Kolinger sa 90.1%, B. Povejšil sa 89.6%, Vr. Petraček, J. Novotni i Fr. Vitula, s istim brojem bodova, E. Lefler, B. Baroš, J. Zahradka i kao deseti J. Sladek. Na bazi ovog rezultata bila je sastavljena vrsta od prvih osam, samo će B. Baroš, koji služi vojsku te ne bi mogao da dobije odsustvo, zameniti poznati Al. Hudec, koji se plasirao u ovom takmičenju tek na 13 mestu, i to radi neuspele slobodne vežbe na preči. Većina takmičara imala je poteškoće sa obaveznom vežbom na preči, koju još ne svladavaju.

Ekspediciju COS vodiće načelnik COS br. d-r Klinger, koji će voditi takmičenje u Novom Sadu kao načelnik Saveza slovenskog Sokolstva. Vrstu COS vodiće stari međunarodni takmičar br. J. Čada, a kao suci fungiraće od strane COS braća d-r Šterc, Peninger i Planicka.

U nedelju 5 decembra o. g. održano je u Pragu izbirno takmičenje českoslovačkih Sokolice za sastav reprezentativne vrste, koja će za českoslovačko Sokolstvo nastupiti u takmičenju za slo-

IZ SLOVENSKEG SOKOLSTVA

Sednica odbora ČOS

Jesenska sednica odbora ČOS održana je 11 n. m. u Tirševom domu u Pragu. Pre podne pošli su članovi odbora i predsedništva ČOS u Lane da se poklone grobu Predsednika-Osloboditelja T. G. Masarika. Prisutni su bili također zastupnici jugoslovenskog Sokolstva, zamenik starešine Saveza SKJ br. E. Gangl i savezni tajnik br. Arsenijević, koji su položili na grob u ime Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije kitu cveća, te zastupnik bugarskih junaka br. St. Čakarov.

Na sednici, koja je održana popodne, setio se starešina ČOS br. d-r Bukovski najpre velikog gubitka koji je za-

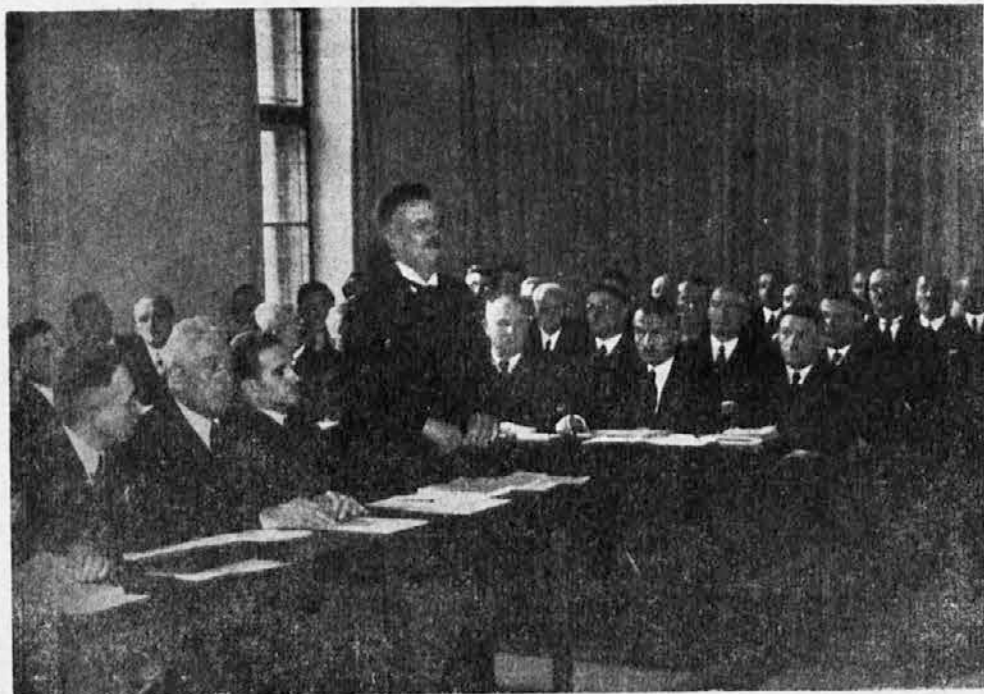
desio českoslovački narod i Sokolstvo smrću braće T. Masarika, d-ra Kramarža i d-ra Vajnera.

Sednici su prisustvovali u ime SKJ zamenik starešine br. E. Gangl i savezni tajnik br. d-r Arsenijević. Br. Gangl pozdravio je sednicu oduševljenim govorom, u kome je izrazio radost svih Jugoslovena, što bratsko českoslovačko Sokolstvo čvrsto stoji u današnjim burnim vremenima i da je ono oslon mira svim Slovenima. Čehoslovaci i Jugosloveni hoće danas da idu zajednički i složno pod jednim barjakom za lepšom budućnošću sve slovenske braće. Za Savez bugarskih Junaka pozdravio je sednicu br. St. Čakarov, a za Savez ruskog zagraničkog Sokolstva br. Manohin.

Na sednici je raspravljano u glavnome o pripremama za X svesokolski

slet u Pragu 1938. U opširnom izveštaju bio je dat pregled o izvršnim radovima na strahovskom sletištu, dalje o učešću inostranstva na X sletu, o sletskoj izložbi, o radu pojedinih sletskih otseka: prehranbenog, lekarskog, glazbenog, umetničkog, propagandnog itd. O ovim izveštajima povela se zatim živa debata, koja se zadržala dulje osobito kod pitanja svečane naraštajske odore i vežbačkog odela članica kod prostih vežbi. Na koncu je zaključeno, da vežbačko odelo članica ostane kao što je i do sada bilo, i to sa suknjicom. Odbor je također odobrio predlog o znakovima za funkcionere, kao: starešine, načelnika i načelnice te prednjaštva. Sednica koja je počela u 13 sati, prekinuta je u 17 sati i nastavljena je u nedelju pre podne u 8 sati.

Na sednici izabrani su za počasne



Zamenik starešine Saveza SKJ brat Gangl pozdravlja zbor ČOS



Starešina brat dr. St. Bukovski otvara zbor ČOS

vensko prvenstvo u Novom Sadu 19. decembra o. g. Na ovom izbornom takmičenju učestvovalo je samo 10 članica. Premda se sudilo po strogom međunarodnom takmičarskom redu, ipak su sve vežbačice postigle visoki procenat mogućih bodova. Na bazi postignutih rezultata sastavljena je sledeća vrsta: Veržmirovska (97.7%), Foltova (97.6%), Dobešova (97.2%), Palfiova (97%), Djekanova (češkoslovačka prvakinja, 96.4%), Vjetrovská, Nežerková i Skalova.

Kao vodnica vrste određena je sestra Součková, a kao sudkinje sestre Vokačova, Mahalova, Girtlerova i Martinčikova. Vrstu češkoslovačkih Sokolova u Novi Sad vodiće načelnica ČOS sestra Provaznikova.



**X
SVESOKOLSKI
SLET**

u Prahu 1938

I svečani koncert X svesokolskog sleta u Pragu 1938

Dne 11. decembra otvorene su sletske svečanosti X svesokolskog sleta sa koncertom, koji je održan uveče tog dana u Smetanovoj sali praškog Opštinskog doma. Na koncertu je došao veliki broj Sokolstva i druge publike. Savez Sokola Kr. Jugoslavije zastupali su br. E. Gangl i br. d-r Arsenijević, a Savez bugarskih Junaka br. St. Cakarov. Prisustvovao je i veliki broj odličnih predstavnika među kojima: predsednik skupštine J. Malipetr, predsednik senata d-r Fr. Soukup, ministri Tučni i dr. Čeh, general Sirovi i general Vobratilek, zamenik gradskog primatora dr. Štula, poljski i engleski poslanik i mnogobrojni drugi zastupnici ministarstva, drugih državnih ureda, korporacija, industrije i trgovine itd. Članovi odbora ČOS, ostalih odbora i sletskih oteka prisustvovali su koncertu korporativno.

Pozdravni govor održao je starešina ČOS br. d-r St. Bukovski, koji je između ostalog citirao Tiršove reči: „Mali narod kao što smo mi, a osobito u ovim vremenskim i prostornim prilikama u koje smo postavljeni, može očekivati samo dvojaku sudbinu, naime: ako ne bude vredan, očekuje ga propast, ili ako hoće da živi, potrebno je da se svojom čvrstom i svestranom delatnošću izdigne iznad ostalih“. Time u vezi br. d-r Bukovski zaključio je svoj govor rečima: „Ovaj veliki zadatak Sokolstvo će uvek da ispunjava. Dokaz tome treba da bude i naš slet“.

Zatim su zapevali udruženi sokolski pevački zborovi, kojima je dirigovao inž. K. Široki, Bendlov zbor „Svoj k svome“. Član praškog Narodnog pozorišta B. Karen recitirao je u sokolskoj odori pesmu, koju je za ovu priliku napisao R. Medek. Zatim je prof. Viderman otvirao na orguljama Kličkovu fantaziju na svetovaclavski horal.

U drugom delu koncerta izvela je Češka filharmonija pod ravnanjem Fr. Stupke Dvoržakovu „Husitsku“, Novakovu „U Tatramu“ i Smetaninov „Blanik“. Završna tačka programa bio je Sukov svečani marš „U novi život“, koji se prvi put izvodio u obradi J. Kričke za mešoviti zbor i orkestar na reči P. Kričke. Sve tačke, koje su bile na vanrednoj umetničkoj visini, primila je publika sa velikim oduševljenjem i priznanjem. Na odlično uspejoj priredbi sudelovalo je oko 400 osoba.

ZNACKA ZA VEŽBAČE

Vežbači i vežbačice noseće na sletu sletske značke s posebnom oznakom, koju će dobiti kao počasnu nagradu za uspeh koji postignu pri takmičenju u prostim vežbama. U aprilu naime naredne godine održaće se po župama takmičenja u prostim vežbama, u kojima svaki vežbač i vežbačica treba da postigne ne samo u ukupnoj klasifikaciji nego i u svakoj pojedinoj sletskoj vežbi 70%. Ova počasna nagrada biće vežbačima i vežbačicama potstrek da se savesno i dobro pripreme za nastup u prostim vežbama.

Poseta ministra brata dra Vj. Miletića

sokolskim i sportskim organizacijama
severozapadnih krajeva

Došavši na čelo Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda, ministar brat d-r Vjekoslav Miletić smatrao je potrebnim da, ukoliko zatim po preuzimanju toga Ministarstva, preduzme jedno inspekciono putovanje u informativnom cilju, kako bi se na taj način na samom terenu upoznao sa stanjem i prilikama organizacija i ustanova, koje spadaju pod delokrug njegova resora.



Ministar brat dr Vjekoslav Miletić

Na ovom svom putovanju ministar brat d-r Vjekoslav Miletić učinio je svoju prvu posetu sokolskim i sportskim organizacijama u Dravskoj banovini, kao kraju u kome telesno vaspitanje kod nas ima svoju najstariju tradiciju te čiji su počeci u organizovanom smislu udareni pred 75 godina osnivanjem prve sokolske organizacije u našoj zemlji „Južnog Sokola“, docnijeg „Ljubljanskog Sokola“, matice današnjeg jugoslovenskog Sokolstva.

U Ljubljani ministar brat dr. Vj. Miletić stigao je iz Beograda, zadržavši se na prolasku u Zagrebu, dne 4. o. m. jutarnjim brzim vozom, gde je bio dočekan od predstavnika vlasti, predstavnika Sokolstva na čelu sa zam. starešine Saveza SKJ bratom Ganglom te od predstavnika sportskih udruženja.

Po svome dolasku u Ljubljani, nakon što je učinio posetu banu Dravske banovine, predsedniku Gradskog poglavarstva i komandantu Dravske divizijske oblasti, ministar fizičkog vaspitanja brat d-r Vjekoslav Miletić najpre je posetio Sokolsku župu Ljubljana u Sokolskom domu na Taboru. U prostorijama Sokolske župe ministra brata d-ra Miletića dočekao je s članovima uprave župe starešina brat d-r Josip Pipenbacher, koji ga je u ime Sokolske župe Ljubljana pozdravio toplom bratskom dobrodošlicom. U ime Sokolskog društva Ljubljana i Tabora i kao domaćina Sokolskog doma ministra brata d-ra Miletića pozdravio je starešina društva br. inž. Ladislav Bevc.

U toku razgovora braća iz uprave Sokolske župe iznela su ministru bratu d-ru Miletiću prilike u kojima se razvija rad Sokolstva u ljubljanskoj župi.

Zatim je ministar brat d-r Miletić obišao prostorije Sokolskog doma, koji spada među najveće naše sokolske domove u zemlji, nakon čega je, pošto se upisao u spomen-knjigu doma, toplo pozdravljen od sve prisutne braće, posle skoro tri četvrt sata, napustio sokolske prostorije.

U toku popodneva ministar je dalje obišao razne sportske ustanove u Ljubljani, nadalje je posetio vežbaonicu Ljubljanskog Sokola za vreme vežbanja naraštaja, a zatim je na banovini održao konferenciju s predstavnicima sporta.

Svoj boravak u Ljubljani ministar brat d-r Miletić završio je posetom najstarijem sokolskom društvu u našoj zemlji, matici jugoslovenskog Sokolstva, Ljubljanskom Sokolu u Narodnom domu.

U sedničkoj dvorani Ljubljanskog Sokola, gde su se bili okupili u velikom broju članovi uprave društva i pret-

stavnici Sokolske župe, ministra brata d-ra Miletića dočekao je i srdačno bratski pozdravio u ime Ljubljanskog Sokola starešina društva brat Bogumil Kajzelj.

U svom odgovoru na pozdrav, ministar brat d-r Miletić rekao je, da mu je bila želja da svoju prvu posetu na ovom njegovom inspekcionom i informativnom putovanju učini Sokolstvu, u njegovoj kolevci, koje je ne samo najstarija i najveća telesnovaspitna organizacija u našoj zemlji, već i viteška i eminentno nacionalna, koja u duhu svojih visokih načela i svetlih tradicija ima u našem nacionalnom životu velike zadatke. Jer pored telesnog i moralnog vaspitanja, Sokolstvo ima da u narodu neguje, jača i razvija jugoslovensku nacionalnu svest, ljubav i bratstvo. U svome nacionalnom radu i svojim težnjama, stojeći uvek izvan i iznad svake dnevne politike, Sokolstvo u svojim idejnim i nacionalnim stremljenjima pozna samo jednu jedinu politiku i političku liniju od koje ne odstupa, a to je jedinstvo naroda i države i vernost Kralju i Jugoslaviji. To je ujedno najuzvišenija služba Sokolstva. Vernost, dalje, velikoj slovenskoj misli i slovenskom bratstvu nadopunjuje i uokviruje taj politički program Sokolstva.

Nakon toga je ministar brat d-r Miletić proveo izvesno vreme u razgovoru s prisutnom braćom, koja su ga upoznala sa pojedinim pitanjima u vezi s radom i prilikama u Sokolstvu i s prilikama u kojima se taj rad danas razvija.

Ministar brat d-r Miletić izjavio je nato braći, da će se u granicama danih mogućnosti založiti za sve opravdane želje i molbe koje se odnose na rad celokupnog našeg Sokolstva, kome i Kraljevska vlada ukazuje punu pažnju. U koliko pak u sokolskom radu postoje teškoće, one treba da se od braće Sokola požrtvovno savladavaju i na način prema kome će i po subjektivnoj i po objektivnoj oceni Sokolstvo uvek biti na visini i u pravu.

Tada se je ministar brat d-r Miletić srdačno oprostio sa svom braćom, zahvalivši im najlepši uspeh u njihovom sokolskom radu.

Sutradan, u nedelju 5. decembra, ministar brat d-r Miletić prisustvovao je svečanom otvaranju sokolskog oporavišta Nj. Vel. Kralja Petra II u Kranjskoj Gori. Tom prilikom, posle osvećenja doma, ministar brat d-r Miletić održao je kraću konferenciju, na kojoj su bili: zam. starešine Saveza SKJ brat E. Gangl, starešine Sokolskih župa u Dravskoj banovini, i to: starešina župe Kranj brat J. Špicar, starešina župe Celje brat J. Smertnik, starešina župe Maribor brat d-r M. Gorišek, starešina župe Ljubljana brat d-r Pipenbacher, starešina župe Novo Mesto brat d-r I. Vasić te delegat Saveza SKJ na osvećenju doma i član savezne uprave brat d-r M. Feliks.

U ponedeljak dne 6. decembra ministar brat d-r Miletić doputovao je u Celje. U Celju je po dolasku odmah posetio Sokolski dom, gde ga je dočekao i toplo pozdravio starešina župe Celje brat Joža Smertnik s članovima župske uprave, s kojima se je zatim ministar brat d-r Miletić zadržao u podužem razgovoru, u kome mu je bio izložen rad kao i teškoće s kojima se Sokolstvo treba da bori u tome radu.

Nakon što je zatim učinio posetu mesnim vlastima, ministar brat d-r Miletić primio je u sedničkoj dvorani magistrata predstavnike sporta i vatrogastva, koji su mu izložili svoje želje i potrebe.

Iz Celja ministar brat d-r Miletić prosledio je istoga dana svoj put za Maribor, gde je stigao popodnevnim ljubljanskim brzim vozom.

Odmah sa stanice, gde su ga dočekali i pozdravili predstavnici mesnih vlasti, Sokolstva i sportskih organizacija, ministar brat d-r Miletić posetio je u Narodnom domu Sokolsku župu, gde ga je s članovima uprave župe dočekao i bratski srdačno pozdravio starešina župe brat d-r Gorišek, a u ime Sokolskog društva Maribor Matica, koje je upravo tih dana proslavilo 30-godi-

šnjicu svog plodnog rada, starešina društva brat d-r Fornazarič. Ministar brat d-r Miletić zahvalio se na pozdravima s nekoliko lepih reči, u kojima je istakao visoke zadatke Sokolstva u svojoj slobodnoj, jedinstvenoj i nedeljivoj državi, Kraljevini Jugoslaviji. Ministar je naročito podvukao te zadatke našega Sokolstva na našoj severo-zapadnoj granici, gde je naše Sokolstvo oduvek predstavljalo živ nacionalni odbrambeni zid.

Nato je ministar brat d-r Miletić s prisutnom braćom s velikim zanimanjem razgledao sokolsku izložbu, koja je tih dana bila priređena povodom 30-godišnjice Sokolskog društva Maribor Matice. Tom prilikom bratu ministru bio je predstavljen i naš međunarodni i olimpijski prvak u telovežbi brat Leo Štukelj, s kojim je ostao u živom razgovoru. U spomen ove posete ministru bratu d-ru Miletiću tu je predana lepa spomenica o borbama i radu našeg tamošnjeg pograničnog Sokolstva. Zatim je u sedničkoj dvorani održana konferencija, na kojoj su predstavnici Sokolstva ministru bratu d-ru Miletiću izneli svoje želje i potrebe kao i teškoće s kojima se bori tamošnje Sokolstvo, naročito u materijalnom pogledu.

Posle toga ministar brat d-r Miletić srdačno se oprostio sa svom sokolskom braćom i napustio Narodni dom, odakle se odvezao u Magistrat, gde je primio predstavnike mariborskog sporta, kojom mu je prilikom g. d-r Tominšek izneo stanje i prilike tamošnjeg sporta i predao mu jednu rezoluciju o potrebnim merama za unapređenje sporta u tim pograničnim krajevima, gde sport ima i svoju značajnu nacionalnu ulogu.

Naveče toga dana gradonačelnik Maribora g. d-r Juvan priredio je u čast ministra brata d-ra Miletića u hotelu „Orel“ večeru, kojoj su prisustvovali pored predstavnika vlasti i predstavnici Sokolstva te sportskih organizacija.

Sutradan, u utorak ujutro, ministar brat d-r Miletić razgledao je mariborske sportske uređaje, Mariborski otok i sokolska vežbališta te centralu u Fali.

Popodnevnim brzovlakom ministar brat d-r Miletić povratio se iz Maribora u Zagreb.

Na zagrebačkoj stanici ministra br. d-ra Miletića dočekali su i pozdravili potpredsednik Saveza sportskih saveza g. Veljko Ugrinić, potpredsednik Jugoslovenskog olimpijskog odbora g. Funk i tajnik Saveza sportskih saveza brat Hrvoje Macanović.

U prostorijama Saveza sportskih saveza ministar brat d-r Miletić održao je konferenciju s predstavnicima zagrebačkog sporta, koji su mu izložili svoje želje i potrebe u cilju unapređenja sporta i sportskih prilika uopšte.

U 17.30 sati ministar brat d-r Miletić učinio je zatim posetu Sokolskoj župi Zagreb, gde ga je u prisustvu članova uprave župe najtoplije i bratski pozdravio starešina župe brat d-r Oton Gavrančić, predstavivši mu prisutnu braću i sestre.

Tom prilikom starešina brat d-r Gavrančić izneo je ministru bratu d-ru Miletiću neke želje u pogledu tečaja za nastavnike obaveznog fizičkog vaspitanja te pohađanja tih tečajeva od strane pripadnika sokolskih jedinica, kao i molbu u pogledu redovne pomoći za uzdržavanje Sokolskog stadiona u Zagrebu. Načelnik Sokolske župe brat Lujo Vajnhardt govorio je o potrebi sa radnje Sokolstva i sporta, naime, da bi Sokoli lakoatletičari mogli da učestvuju na takmičenjima lakoatletičkih klubova a da ne budu njihovi članovi, kao i obratno, da bi članovi lakoatletičkih klubova mogli da učestvuju na sokolskim lakoatletičkim priredbama iako nisu članovi sokolskih jedinica. Brat prof. Srećko Džamonja izneo je uspešno nastojanje Sokolske župe Zagreb, da Sokolstvo sačuva i obrani od uticaja i uvlačenja politike.

U svom odgovoru na pozdrave i na sva izlaganja braće, koja je saslušao sa živim interesom, ministar brat d-r Miletić saglasio se potpuno s tim nastojanjima Sokolske župe Zagreb, istakavši, kako je Sokolstvo oduvek bilo izvan i iznad svake politike i nosilac bratstva, ljubavi i tolerancije, ali isto tako u odbrani nacionalnih svetinja i svojih visokih načela viteški borbeno odlučno i nepokolebivo. Zatim je izneo svoje poglede na rad Sokolstva kao velike nacionalne organizacije, kojoj i sam pripada od svojih mladih dana.

Posle toga je ministar brat d-r Miletić razgledao prostorije župe i brojne sokolske uspomene i darove. Tom prilikom starešina župe br. d-r Gavrančić poklonio je ministru bratu d-ru Miletiću u spomen srebrnu sletsku značku pokrajinskog sleta u Zagrebu 1934 i sletsku spomenicu.

Nato se je ministar brat d-r Miletić srdačno oprostio sa svom prisutnom braćom i napustio prostorije župe.

Sutradan, u sredu pre podne, ministar brat d-r Miletić, nakon što je održao konferenciju s pretstavnicima Jugoslovenskog olimpijskog odbora i Saveza sportskih saveza, pregledao je Sokolski

stadion Kralja Aleksandra I, gde su ga dočekali članovi uprave stadiona braća: d-r O. Gavrančić, Jakov Pavlina, V. Ugrinić, prof. Džamonja, d-r S. Mahulja i drugi.

Naveče toga dana ministar brat d-r Miletić otputovao je brzim vozom za Beograd.

Na ovom inspekcijom i informativnom putovanju, ministra brata d-ra Miletića pratili su šef kabineta Ministarstva fizičkog vaspitanja g. Dominis, stručni referent Ministarstva g. prof. Ulaga te brat S. Čelar, urednik štampe Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Izložba sokolske štampe na prvoj izložbi naše i bugarske stručne i periodične štampe u Beogradu

U okviru prve izložbe stručne i periodične štampe Kraljevine Jugoslavije, koja je bila organizovana u Beogradu od 1—5 o. m., sa svrhom da najširoj publici prikaže sve naše časopise kao i stručne i periodične listove iz svih oblasti narodne radinosti, — koji imaju nesumnjivo veoma važnu ulogu u naučnom, umetničkom, privrednom i socijalnom životu i radu, — priredena je i izložba sokolske štampe.

Ova sokolska izložba bila je smeštena na najlepšem mestu u dvorani za izložbu, u vežbaonici doma Saveza SKJ na Prestolonaslednikovom trgu 31, i zauzimala je jedan veliki deo prostora. Tu su, osim štampe Saveza SKJ, časopisa i drugih publikacija, bile brojno zastupljene još i naše župe, njih 13, i to župe: Beograd, Varaždin, Zagreb, Karlovac, Kranj, Ljubljana, Maribor, Mostar, Niš, Novi Sad, Osijek, Celje i Cetinje. Osim toga bili su izloženi i neki drugi sokolski listovi. Izložba je bila upotpunjena i sa nekoliko naših sokolskih gesala o štampi kao i velikom kartom sa prikazom brojnog stanja sokolske štampe u Jugoslaviji po župama. Ceo ovaj prikaz mnogobrojnih časopisa kao i stručnih i periodičnih listova iz svih oblasti naše sokolske radinosti, koji je sa ukusom bio raspoređen i izložen od strane braće iz Prosvetnog odbora Saveza SKJ, izazvao je veliko interesovanje i privukao živu pažnju mnogobrojnih posetilaca ove prve izložbe stručne i periodične štampe u našoj zemlji.

Ovaj uspeli prikaz naše sokolske

štampe i časopisa, — jer mnogima nije bilo poznato da Sokolstvo u Jugoslaviji ima toliko različitih svojih izdanja u vidu novina, časopisa i drugih raznih publikacija — ovom prilikom značajan je i stoga, što je na ovoj prvoj izložbi stručne i periodične štampe u našoj Kraljevini uzelo učesća, pokraj mnogobrojnih izlagača sa svojim edicijama iz naše zemlje, i udruženje stručne i periodične štampe kraljevine Bugarske sa svojim mnogobrojnim listovima i časopisima, među kojima smo videli i izdanja bratskog Saveza bugarskih Junaka, čime je prikazana jugoslovensko-bugarska kulturna delatnost.

Ova prva izložba stručne i periodične štampe Jugoslavije i Bugarske naišla je na živo interesovanje kod svih staleža našeg sveta, pa ju je između mnogobrojnih posetilaca iz Beograda i unutrašnjosti zemlje posetilo i više stranih i naših diplomata. Udruženje naše stručne i periodične štampe na čelu sa g. d-rom Đokom Jovanovićem, profesorom univerziteta, uložilo je velike napore da bi ostvarilo prvu izložbu ove vrsti u našoj zemlji, koja predstavlja ne samo uspeh, već i mogućnost da u Jugoslaviji, gde danas ima oko 1300 časopisa, listova, revija i drugih periodičnih publikacija, mogu ovakve izložbe biti i mnogo bolje, čime bi ove priredbe bile i još značajnije po razvoj stručne i periodične štampe i pokazale napor pojedinih struka i organizacija na kulturnom podizanju našega društva. — T. P.



Deo sokolske štampe na I izložbi stručne i periodične štampe u Beogradu

NABAVKA SVEČANIH ODORA ZA ČLANICE

Načelnništvo Saveza SKJ preporuča svim članicama, da materijal i sav pribor za svečanu odoru naručuju prvenstveno kod **Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani**, koja će imati sav materijal i pribor prema propisima. To je ujedno i najjednostavniji način nabavke, jer neće biti potrebno da se sestre za pojedine delove materijala i pribora obraćaju raznim tvrtkama, a pri čemu će uštedeti i na poštarini.

ODRŽAVANJE OLIMPIJSKOG DANA

Olimpijski dan određen je da se održi u celoj državi na edne godine 18 juna, o čemu se izveštavaju sve bratske jedinice da taj dan ne bi odredile za svoje priredbe.

Telesno vaspitanje u svetu

GIMNASTICKO TAKMIČENJE NEMAČKA MADŽARSKA

Dne 5. o. m. održano je u Budimpešti, u gradskom pozorištu, gimnastičko takmičenje između Nemačke i Madžarske. Ovom takmičenju prisustvovao je i regent Horti kao također i veliki broj istaknutih madžarskih ličnosti, osobito oficira.

Pozorište, u kojemu ima mesta za 3.000 ljudi, bilo je puno. Takmičenju je prisustvovao i brat Adam Zamojski, bivši starešina Saveza poljskog Sokolstva i sadašnji predsednik Međunarodne gimnastičke federacije. Od strane češkoslovačkog Sokolstva prisustvovali su kao posmatrači načelnik COS brat dr. M. Klinger i brat dr. Šterc, a od jugoslovenskog Sokolstva brat Štukelj i brat

Primožić. Iz Austrije došlo je da gleda ovu priredbu 30 turnera. Nemačku vrstu, koju su sačinjavali Beker, Fraj, Miler, Plundra, Smelher, Svareman, Standl i Folc, vodio je Šnajder. Madžarsku vrstu, koju su sačinjavali vežbači Berstek, Gal, Hegediš, Kečkemeti, Madarosi, Pataki, Šarkani i Tot, vodio je je Krizmanić. Suci su bili Nemačac Kop i Madžar Vagner. U takmičenju Madžari su podlegli, ali časno, s malom razlikom od 5.80 bodova te mogu biti zadovoljni svojim rezultatom.

Kao vrsta Nemci su postigli 287.85 bodova, a Madžari 282.05 boda. Kao po jedinač bio je prvi Štangl, a za njim slede Fraj, Tot i Pataki. Nemačka vrsta je bila homogenija od madžarske, koja je nastupila bez Pelea i Petera, najboljih madžarskih gimnastičara. Madžari imaju nekoliko talentovanih mladih gimnastičara, koji su popunili nastale praznine u vrsti.

Takmičilo se u vežbama na karikama, ručama, preči, na konju u šir s mostićem i u prostim vežbama. Posle takmičenja na svakoj spravi bio je odmor od 10 minuta, što su Madžari iskoristili da pokažu vežbe članica sa čunjevima i skupine mladih leventista (naraštajaca).

PRIPREMA ŠVICARSKIH TURNERA ZA PRAG 1938

„Švajceriše Turncajtung“, glasilo švicarskih gimnastičara, donosi u broju 46 izveštaj o tečaju za gimnastičare, koji se pripremaju na međunarodno takmičenje u Pragu. Tečaj, koji je vodio E. Heberling, održan je od 19—21 novembra u Rogvilu. U tečaju su predavali poznati međunarodni gimnastičari G. Mic i E. Mak. Tečajnicima je prikazan film sa uzornim vrhunacnim vežbama na spravama. Ovaj tečaj je bio posvećen uvežbavanju obaveznih vežbi na spravama, koje su u programu praskog takmičenja.

NOVI STADION U MINHENU

U Minhenu gradi se po nacrtima arh. Spera novi ogromni stadion, u kojem će biti mesta za 400.000 gledalaca. Stadion će biti sagrađen u obliku potkove te će s vanjske strane biti dug 540 m a širok 445 m. Tribine na pet katova biće sagrađene iz železo-betona. U katove vodiće liftovi. Igralište biće 380 m dugačko i 150 m široko. Otvorenje stadiona je predviđeno tek u god. 1934.

VELIKI SLET FINSKIH GIMNASTICARA

Iduće godine od 16—19 juna održaće se u Helsinki, prestonici Finske, zemlje sa bezbroj jezera, velike gimnastičke svečanosti.

Tom prilikom nastupiće oko 10.000 vežbača, što pokazuje koliko je veliki interes za gimnastiku u tako relativno maloj zemlji. U izgradnji je i veliko sletistište koje će biti svečano otvoreno.

Finska gimnastička federacija pozvala je i naše Sokole da učestvuju na ovome sletu. Ukoliko naše Sokolstvo ne bude sprečeno usled velikog svesokolskog sleta u Pragu, verovatno je da će se odazvati ovom pozivu i biti zastupano na ovoj velikoj priredbi.

SEDNICA ŽENSKE TEHNIČKE KOMISIJE MEĐUNARODNE GIMNASTIČKE FEDERACIJE

Dne 5 decembra o. g. održana je u Pragu sednica ženske tehničke komisije Međunarodne gimnastičke federacije. Sednicu je vodila sestra Jadviga Zamojska, koja je zastupala Poljsku. Češkoslovačke Sokolice je zastupala načelnica sestra Provaznikova, a naše s. Trdinova. Dalje su bile prisutne

Bušenova (Bugarska), Varninghofova (Nemačka), Kiri (Austrija) i Hajmova (zagranična Rusija). Na sednici se raspravljalo o takmičenju na olimpijadi u Berlinu. U kritici ovog takmičenja došlo je do izraza nezadovoljstvo većine prisutnih sa berlinskim takmičenjem. Izražena je želja da bi se prigodom međunarodnog takmičenja u Pragu 1938 održao također i gimnastički kongres žena, koji bi imao da raspravlja o pitanju jedinstvenog sprovođenja ženske gimnastike u celome svetu. Najbolje češkoslovačke Sokolice su pokazale predložene vežbe za međunarodno takmičenje Pragu, koje su zatim od prisutnih sa zadovoljstvom odobrene. Po zajedničkom ručku učesnice su razgledale sletiske pripreme na strahovskom stadionu. Zatim se raspravljalo još o međunarodnom takmičenju na olimpijadi u Tokiu.

TAKMIČENJE ZA PRVENSTVO U AUSTRIJI

Austrijski turneri održali su 21 novembra o. g. u Sv. Hipolitu svoje prvo takmičenje za prvenstvo na spravama. Od 26 prisutnih vežbača došlo je na ovo takmičenje samo 15. Većina ih je svoj nedolazak opravdala radi ozleda, koje su zadobili kad uvežbavanja. Takmičenje je odgovaralo po težini i po vrsti olimpijskim takmičenjima. Ocena pojedinih vežbi je bila do 20 bodova. Takmičari su postigli sledeće rezultate: na karikama 16.6 bodova, na ručama 16.4, na preči 16.3 na konju u šir sa hvataljkama 14.9, u preskocima preko konja uzduž i u prostim vežbama 16.7 bodova. Primećuje se velika pažnja, koju su počeli Austrijanci u zadnje vreme da nosvećuju gimnastici na spravama.

Naši pokojnici

† BRAT SIME MUDRIC

U nedelju 28/XI, na svojoj omiljenoj Promini, daleko od svojih najbližih, ispuštao je svoju plemenitu dušu brat Sime Mudrić, načelnik Sokolskog društva Siverić, načelnik Kninskog okružja i zamenik načelnika župe Šibenik-Zadar.

Pokojni brat Sime Mudrić bio je jedan od onih predratnih i ratnih omladinaca kojima je stalno bila za petama austrijska žandarmerija i koji su bili uvek trn u oku austrijske tiranije. Kao istaknuti i vrlo borbeni omladinac — nacionalista, prvih dana italijanske okupacije u Drnišu biva uhapšen i zatočen u kazamatama Sicilije, Sardinije i Ankone, odakle se narušena zdravlja povraća posle preko jedne godine dana.

Po povratku iz internacije i napuštanju Drniša po Italijanima, jedan je od prvih saradnika pri reorganizaciji Sokolskog društva Drniš, i to kao vežbač, prednjak i glazbar. Svojim odlaskom u Siverić, sa još nekoliko braće, odmah osniva odeljak društva Drniš, koji je posle nekoliko godina postao samostalno društvo, u kojem je brat Sime bio dugi niz godina načelnik i na kojoj ga je dužnosti zatekla smrt.

Sokolski rad bio mu je nadasve. Sve svoje slobodno vreme posvećivao je Sokolstvu te je bio poznat u čitavoj župi, a naročito u Kninskom okružju, jer nije bilo blagdana a da nije obišao po koju četvrt ili društvo.

Bio je voljen i poštivan među rudarskim radnicima u Siveriću, jer je kao blagajnik Bratinske blagajne za dugi niz godina stekao opće simpatije.

Njegovom smrću zadat je težak udarac društvima i četama Kninskog sokolskog okružja.

Neka mu je večna hvala za njegov ne-sebičan i požrtvovan sokolski rad. — hm.

Uputstva za organizovanje sokolskih streljačkih oteka

Važnost streljačkih oteka po sokolskim jedinicama nesumnjiva je. Sokolstvo treba da što više propagira ovu granu telovežbe. Treba po svima jedinicama organizovati streljačke sekcije i privući što više omladine u sokolske redove te kod nje razvijati viteštvo.

Od strane načelnništva Saveza ovaj grani telovežbe pokloniće se osobito pažnja. Po Tirševom sistemu pušku treba smatrati kao spravu i sa njom tako i vežbati. Na svojoj sednici od 12 novembra ove godine načelnništvo Saveza je takvu odluku i donelo i raspisom XXXV od 29-IX-1937 g. tu svoju

odluku dostavilo župskim načelnicima na izvršenje.

Da bi se znalo tačno stanje kod streljačkih oteka po sokolskim jedinicama, načelnništvo Saveza poslalo je istima okružnicu XXXV 13306/n-1732 od 29 septembra 1937 godine i tražilo potrebne podatke. Ovim raspisom traženo je mišljenje i o teškoćama pri osnivanju i radu ovih oteka po sokolskim jedinicama.

Mnoge sokolske jedinice poslale su ove podatke na vreme, dok ih je jedan deo poslao sa zadocnjenjem od mesec dana, a je-

dan deo uopšte podatke nije ni poslao. Mišljenje je gotovo sviju jedinica da streljačke otseke treba organizovati u svim sokolskim jedinicama, da su oni za Sokolstvo veoma korisni i da će oni privući u sokolske redove znatan deo članova omladine.

Podaci o stanju streljačkih otseka u sokolskim jedinicama po župama, a koje je načelnništvo Saveza dobilo, sledeći su:

ŽUPA	Ima ukupno sokolskih jedinica	Organizovanih streljačkih otseka
1 Banja Luka	90	—
2 Beograd	142	8
3 Bjelovar	53	1
4 Celje	63	16
5 Cetinje	151	4
6 Karlovac	50	2
7 Kragujevac	95	4
8 Kranj	34	1
9 Ljubljana	78	2
10 Maribor	99	2
11 Mostar	151	2
12 Niš	257	6
13 Novo Mesto	20	3
14 Novi Sad	94	5
15 Osijek	50	1
16 Petrovgrad	68	1
17 Sarajevo	84	7
18 Skoplje	106	3
19 Split	54	3
20 Sušak-Rijeka	68	—
21 Šibenik-Zadar	68	—
22 Tuzla	115	4
23 Užice	46	—
24 Varaždin	53	—
25 Zagreb	154	1

Iz ovoga se pregleda najbolje vidi, gde se najviše radilo na organizaciji streljačkih otseka. Načelnništvo Saveza bi želelo, da se sa organizacijom ovih otseka odmah otpočne i da im se pokloni puna pažnja od strane bratskih župa, tako da se u toku ove zime svuda sprovede organizacija ovih otseka. Sokolske jedinice imaju dosta članova aktivnih i rezervnih oficira, podoficira i rezervista, koji su upoznati sa ovom granom vežbanja i koji bratskim jedinicama mogu biti od koristi pri organizaciji istih, a po tom i za njihovo vođenje. Potrebno je samo početi. U svakom poslu početak je težak, te će se i pri ovom radu u početku nailaziti na teškoće. To nas Sokole ne može zbuniti i ometi u našim potphtatima. Treba samo imati volje pa će uspeh biti postignut.

Jedan deo sokolskih jedinica smatrao je da se nije moglo pristupiti organizaciji streljačkih otseka iz sledećih razloga:

1. — Što u mestu postoji već streljačka družina. Ovaj se razlog ne može usvojiti, jer ima mesta i radu streljačkim družinama i streljačkim osecima sokolskih jedinica. Njihov rad ne bi bio smetnja ni jedni- ma ni drugima. Naprotiv, streljački otseci će biti od velike koristi i za streljačke družine, jer će po sokolanama i njima spremati omladinu i dobre strelce. Nišanje i gađanje vazdušnom puškom za sada se može sprovoditi najviše u sokolskim jedinicama.

2. — Što nemaju puške i municije. I taj se razlog ne može usvojiti. Naredjenjem Gospodina Ministra vojske i mornarice A.S. Br. 589 od 25 aprila 1933 godine (Službeni vojni list str. 684—688) omogućeno je svima sokolskim jedinicama da dobiju potreban broj pušaka i municije.

Kako treba pisati molbu za dobijanje pušaka i municije, načelnništvo Saveza je poslalo svima sokolskim jedinicama uputstva u okružnici Br. 13306/n-1732 od 29 septembra 1937 godine.

Preduzete su mere kod nadležnih da se sokolskim jedinicama daju pogodnije puške i jeftinija municija.

3. — Što nemaju svoga strelišta. U samom početku rada sokolskim jedinicama neće ni biti potrebna strelišta. Da bi članstvo moglo da vrši gađanje na strelištu, potrebno je da se nauči: pravilnom držanju puške, nišanjenju i sobnom gađanju iz vazdušne puške ili gađanju školskim metkom iz obične puške. Rad sa puškom, nišanje i gađanje sa vazdušnom puškom može se vršiti po sokolanama ili na letnjim vežbalištima ili po dvorištima. Gađanje školskim metkom iz obične puške može se vršiti na letnjim vežbalištima ili po dvorištima. A za to vreme svaka sokolska jedinica može pristupiti ostvarenju i svoga strelišta za gađanje bojnog municijom iz pušaka. To bi mogao biti sastavni deo sokolske Petrove petoletnice, kao što ga je jedno društvo i predvidelo u svome programu rada.

Za gađanje i utakmice u gađanju vrlo korisno mogu poslužiti i vazdušne puške. Uprava Saveza će izvestan broj vazdušnih pušaka nabaviti i poslati bratskim župama

kao poklon. Kako ove puške neće biti skupe, to će ih moći nabaviti gotovo svaka sokolska jedinica. O tome će se obavestiti za najkraće vreme bratske sokolske jedinice.

Kao što se vidi, rad, gađanje i utakmice u gađanju može se prvo vreme izvoditi i bez organizovanog strelišta.

Bratske sokolske jedinice mogu se pomoći i doći do strelišta za svoja gađanja, koristeći se vojnim strelištima, kao i strelištima streljačkih družina. Da bi se sokolskim jedinicama u tome pogledu izilazilo u susret, preduzeće se potrebne mere kod Gospodina Ministra vojske i mornarice i Streljačkog saveza Kraljevine Jugoslavije. Tako i ovaj razlog nemanja svoga strelišta otpada.

Modeli drvenih pušaka za naraštaj i decu

Da bi se u buduću u celom Savezu SKJ rabile kao vežbačke sprave drvene puške za decu i naraštaj istoga modela, načelnništvo Saveza izradilo je dva modela istih po priloženim fotografijama, kojih će se u buduću pridržavati sve sokolske jedinice, tako da se za izveštan period vremena postigne jednodržnost i u ovom pogledu.

Načelnništvo Saveza raspitalo se za cenu ovih pušaka i one se u Beogradu ne mogu izradivati po ceni koja bi bila pristupačna za sve sokolske jedinice. Zato neka sokolske jedinice, kojima su potrebne ove puške kao vežbačke sprave, iste dadu izraditi u svojim mestima, jer će ih tako izrada tih pušaka stajati mnogo manje i jeftinije nego da ih nabavi u Beogradu savezno načelstvo.

Kako decu i naraštaj mnogo interesuju

Bratske sokolske jedinice treba da nastoje da nadu pogodnog brata koji će se prihvatiti, organizovati i voditi njihove streljačke otseke. U tome pogledu od strane načelnništva Saveza naići će bratske sokolske jedinice na puno razumevanje.

Od strane načelnništva Saveza izradiće se potrebna uputstva za pravilan i uspešan rad streljačkih otseka po sokolskim jedinicama.

Dok se ne dobiju ova uputstva streljački otseci bratskih sokolskih jedinica mogu se koristiti „Pravilom o komandi i radu po komandi u Sokolstvu“ (str. 88—110), a koja su poslata u dovoljnom broju za sve sokolske jedinice bratskim sokolskim župama.

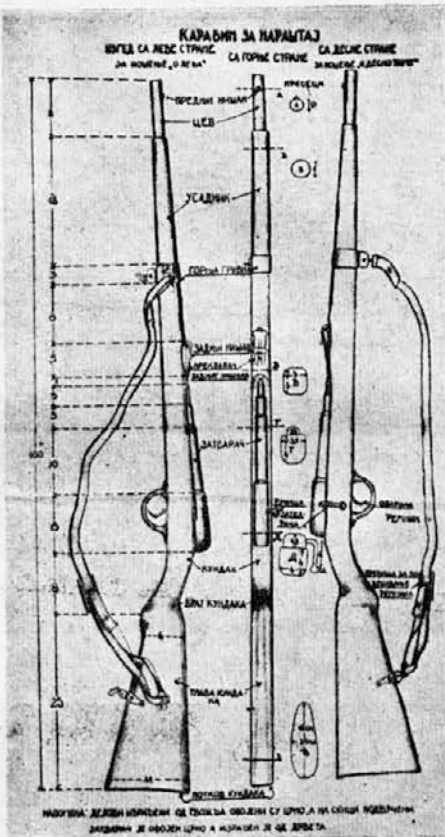
Načelnništvo Saveza S.K.J.

Streljački otek

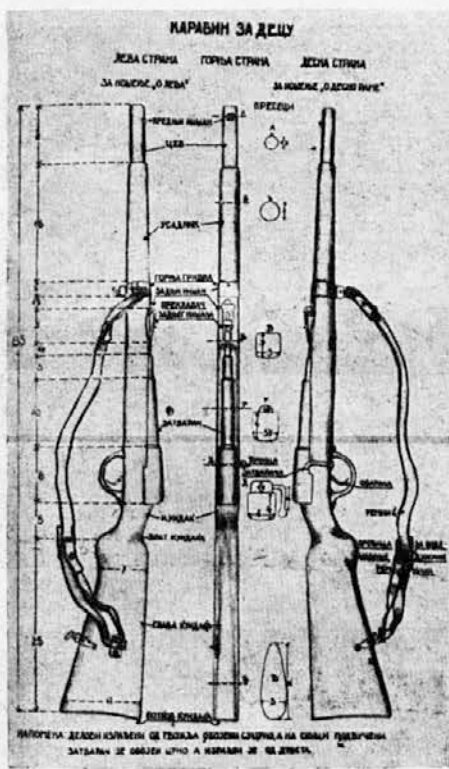
vežbe sa drvenim puškama, to se bratskim sokolskim jedinicama stavlja samim tim u dužnost da nastoje nabaviti ove puške, da na taj način još više privuku omladinu u sokolanu. Pušku uopšte (drvenu, vazdušnu, malokalibarske i vojničke modele) treba smatrati po Tirševom sistemu kao spravu i sa njom tako i vežbati.

Ove drvene puške mogu korisno poslužiti ne samo za vežbu sa njima, već i za obuku u nišanjenju po vežbaonicama, što bi još više pobudilo interesovanje, a ujedno to je i uvod za rad s pravom puškom, pošto iste imaju prednji i zadnji nišan.

Kao pomoćna sredstva za nišanje i ovom puškom mogu poslužiti ista ona kao i sa pravom puškom, a čije se slike mogu videti na kraju knjige: »Pravilo o komandi i radu po komandi u Sokolstvu«, a koje su poslata svim sokolskim jedinicama preko bratskih sokolskih župa.



Karabin za naraštaj



Karabin za decu

ZAHVALA

Pošto nam je nemoguće lično se zahvaliti svoj braći i sestrama na ukazanoj saučesću i odanoj zadnjoj pošti neprežaljenom nam pokojniku Vlacu Polanskom prilikom ispraćaja na večni počinak, to se ovim putem svima najiskrenije zahvaljujemo.

Ožalošćena obitelj

Iz naših župa

PROSLAVA 1 DECEMBRA U SOKOLSKOJ ŽUPI ZAGREB

Svanuo je lep, vedar i sunčan željno očekivani 1 decembar, za koji smo se toliko pripremali. Sve naše jedinice, društva i čete održale su, prema uputama župskog prosvetnog odbora, idejne škole za novo članstvo, revnosno se pripremale akademije i sela, a k tome zagrebačka društva i za svečani sokolski ples. U svim društvima, kao i u župi, vrelo je kao u košnici. Htelo se pokazati i dokazati, da jugoslovenska sokolska misao živi, da se razvija i da ipak svojim snažnim zamahom, uza sve zapreke, krči puteve k srcu na stazi koju neprijatelj zastiru trnjem i korovom, da bi uništiti zdravo seme sokolske misli. Ali uza sve poteškoće na koje nailaze sokolski radnici, sokolska zublja ražiže srca, rasplamćuje duhove, kako je to pokazao i ovaj svetli praznik.

Nije ostalo ni jedno sokolsko гнездо u celoj župi a da se braća i sestre nisu okupili da ga najsvečanije ne proslave. Negde su te proslave bile skromne, ali uzimajući u obzir teške prilike u nekim mestima, ipak dostojanstvene. Braća nisu klonula, te su i uz najteže žrtve očuvala sokolski duh,

rešinom župe bratom d-rom Gavrančićem, koji je izaslanik Nj. V. Kralja najsrdnije pozdravio. Sa predsednikom plesnog odbora bratom d-rom Mudrićem uveden je Kraljev izaslanik u plesnu dvoranu. Pošto se pozdravio sa banom Savske banovine g. dr. Ružićem, njegovom gospodom i ostali milicijama, izaslanik Nj. V. Kralja general Jurišić poveo je kolo sa g-dom starešine brata dr. Gavrančića. Ples se razvio u glavnoj i u dvema sporednim dvoranama, a trajao je do zore u najboljem raspoloženju. Ples su posetili također i strani konzuli, više narodnih poslanika, senatora i drugih uglednih ličnosti.

Uspeh proslave 1 decembra bio je u celoj župi iznad očekivanja.

J. B.

ODLAZAK GENERALA BRATA VLADISLAVA KOSTIĆA IZ ZAGREBA

U nedelju 5 decembra odelio se od nas iz Zagreba da preuzme svoju novu dužnost u Beogradu divizijski general brat Vladislav Kostić. Kao član Sokolske župe, general brat Kostić uvek je revnosno po- hadao sednice župe i svojim mudrim savetom davao potstrek za sokolski rad. Njegova deca bila su u sokolskom naraštaju i marljivo vežbala. Na odlasku okupilo se na stanicu zagrebačko Sokolstvo da otprati svog odličnog brata. Rastanak je bio vrlo dirljiv. U ime zagrebačke župe s bratom generalom Kostićem oprostio se starešina župe brat dr. Oton Gavrančić. Pri rastanku, general brat Kostić sa svima se rukovao i za svakoga našao nekoliko ljubaznih reči. Drugovi naraštajci njegova sina došli su također i oprostili se sa svojim mladim bratom, te mu na uspomenu poklonili lepu srebrnu plaketu grada Zagreba sa posvetom. Bilo je mnogo, mnogo cveća i toplih sokolskih pozdrava. General brat Kostić, kao i cela njegova obitelj, ostaće u nezaboravnoj uspomeni svih zagrebačkih Sokola. Zdravo!

J. B.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAGREB I

U Sokolskom društvu Zagreb I praznik je praznik Ujedinjenja kao sokolski praznik na najsvečaniji način. U lepoj i prostranoj dvorani Sokolskog doma sakupio se velik broj članova, članica, naraštaja i dece. Dvorana bila je ukrašena zelenim vencima i malim zastavicama te prekrasnim čilimima, koje je kao svakom prigodom najpripravnije stavio na raspolaganje društveni član br. Muhamed Kumrić. I predsednički stol bio je ukrašen cvećem i srebrnim svećnjacima te je podavao lepu živopisnu sliku osobito kad su se s obih strana postavili barjaktari sa društvenim barjaktima.

Svečanoj sednici predsedao je I zamenik starešine brat Viktor Hajmer, koji je nakon pozdrava državnoj zastavi pozdravio prisutnu braću i sestre a zatim podelio reč društvu načelniku bratu dru. Stevanu Maticu, da pročita saveznu poslanicu. Iza toga otpjevana je državna himna. Predavanje brata dra Laze Popovića o značenju 1 decembra pročitao je II zamenik starešine brat Konstantin Jugović. Nakon predavanja otpjevana je sokolska himna «Oj Sloveni». Prešlo se zatim na najsvečaniji deo sednice, na polaganje zaveta novoga članstva. Predsedatelj progovorio je nekoliko krepkih reči o značenju sokolskog zaveta te su novi članovi pre samoga zaveta najpre ponavljali svečane reči sokolske zakletve, a odmah zatim položili svečani zavet. Nakon što su poljubili društvenu zastavu i rukovali se sa predsedateljem, upisali su se zavetnici u društvenu spomen-knjigu. Opet je odana počast državnoj zastavi uz pevanje sokolskog pozdrava, nakon čega je predsedatelj zaključio sednicu, pozdravivši još jednom prisutne, koji su uz poklike Kralju, Jugoslaviji i Sokolstvu ostavljali dvoranu puni dubokih utisaka o svečanom činu.

Sve pevačke točke izvedene su vrlo skladno pod ravnanjem i uz glasovirsku pratnju brata Ede Dukića. Prigodom svečane sednice sabran je lep iznos za siromašnu sokolsku braću. Popodne našla se oveća delegacija Sokola I na Mirogoju, gde je zamenik starešine br. Viktor Hajmer održao pomen svim pokojnim članovima, narodnim velikanima i Sokolima koji su sahranjeni na Mirogoju i van njega. Uveče prisustvovalo je naše članstvo u ogromnom broju svečanom sokolskom plesu, koji se održao u hotelu »Esplanade«.

PROSLAVA SOKOLSKOG PRAZNIKA U SPLITU

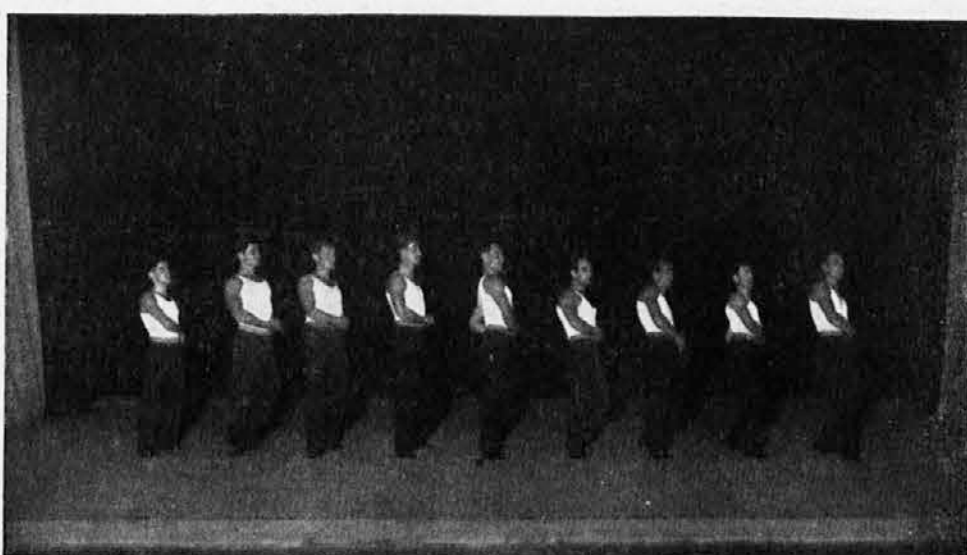
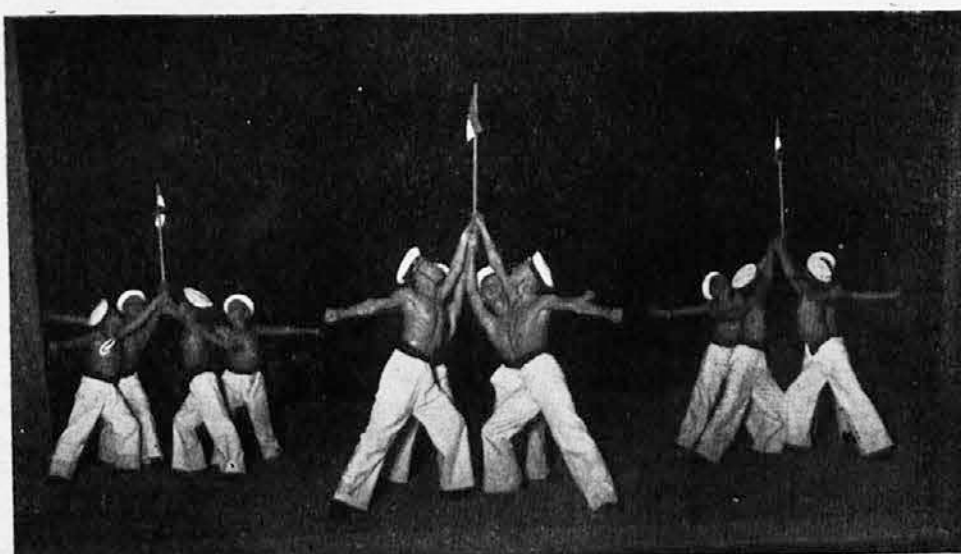
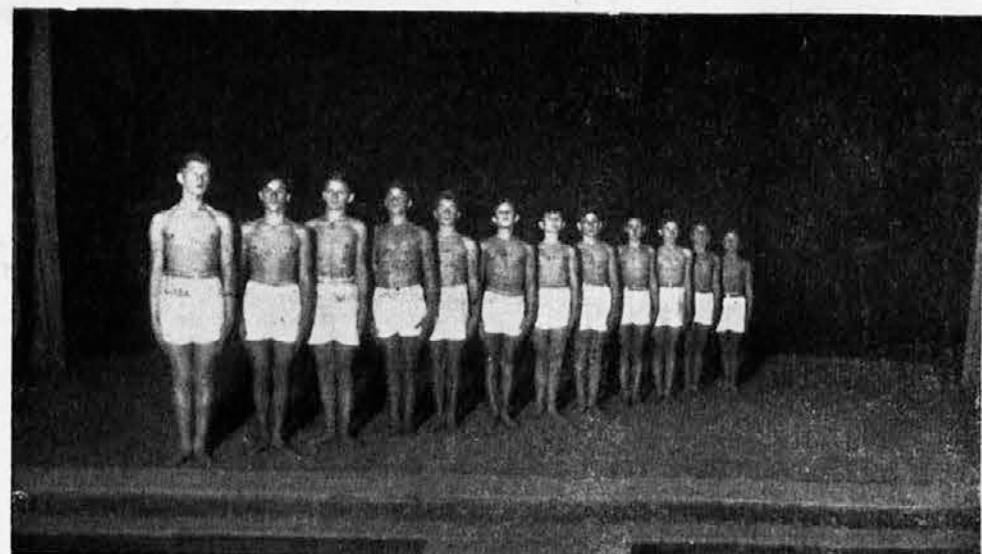
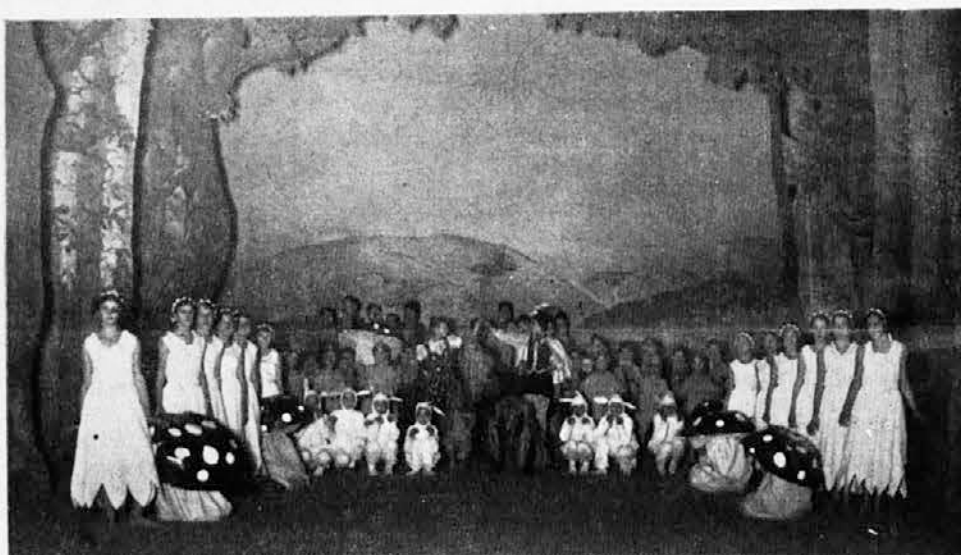
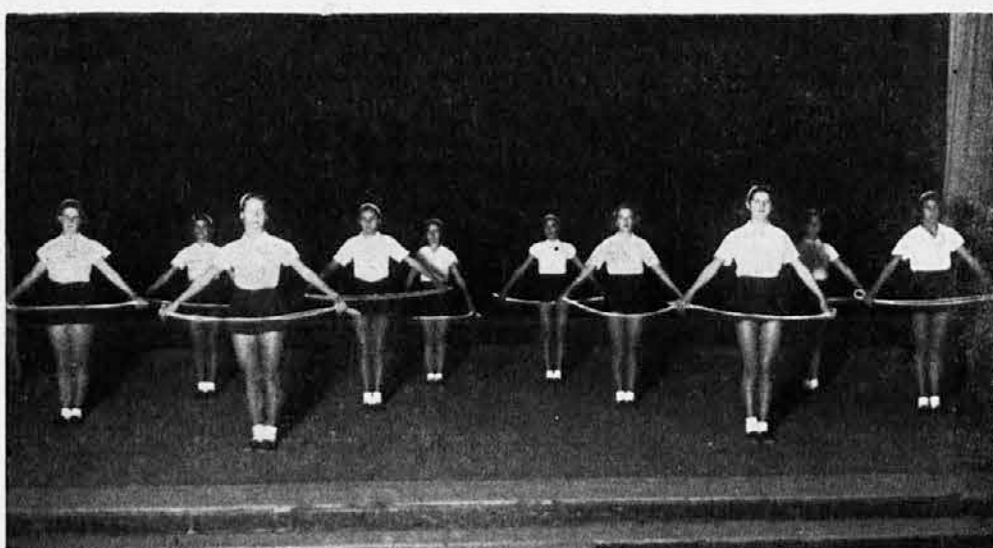
U ni jednom našem mestu nema proslave 1 decembra toliko sokolsko obeležje koliko baš u Splitu. Na sve strane i za sve vreme proslave vidi se da je to sokolski praznik.

Već u oči praznika velika muzika Sokolskog društva obišla je grad, vraćajući se u dom bogato iluminiranom obalom, pozdravljena od ogromne mase sveta. Na sam praznik, u 6 sati ujutro, muzika je opet prošla kroz grad, svirajući budnicu.

U 10 sati u prostranom Sokolskom domu vri. Još po poslednji put vodnici i vodnice pregledavaju postrojenju decu, naraštaj i članice. Pred domom i u ulicama oko doma je formiranje članova. Hvala Bogu — tesan nam dom. Na vreme polazi svečana povorka na Narodni trg. Pred spomen-pločom izginulim Sokolima za slobodu Jugoslavije održao je starešina društva brat Bone Kalebić lep i snažan govor, položivši lovorov venac na ploču. Zatim povorka kreće, prema programu, gradskim ulicama pa obalom u dom.

U povorci učestvuje 1.330 pripadnika. Upada u oči veliki broj naraštajaca, obučeni u odore. Ima ih 90 (a sad smo pred izmenom te odore). Isto tako je brojanski naraštaj, njih 68. Velik je broj i članica, njih 172. A onda dolazi impozantnim korakom muško članstvo, od kojih ima 130 svečanu odoru, a njih 600 u četiri

Sa svečane sokolske akademije u Splitu na 1 decembar



Slike odozgo s leva na desno: 1) Jov. Mileusnić-Šopen: „Vals“ — članice. — 2) Jov. Mileusnić-Šopen: „Vals“ — članice. — 3) Leo Lovrić-L. Dvoržak: „Ritmički sastav“ — ženski naraštaj. — 4) Koptikova-Nedbal „Vežbe lopticama“ — ženska deca. — 5) Jov. Mileusnić-Matijevoić „Vežbe vijačama“, — ženska deca. — 6) Bajka „Crvenkapičica u šumi“ od Verke Škurle Ilijić — ženska i muška deca. — 7) M. Teodorović-Zajc: „Dvanaestorica“ — muški mlađi naraštaj. — 8) I. Kovač: „Dižimo steg“ — m. deca. — 9) Fr. Lotski-Muhvić: „Devetka“ — članovi. — 10) Dr. Murnik-Betoven: „Turski marš“ — m. naraštaj

čete idu u civilu. Disciplina na visini. I de-
ce je bilo dosta, iako njihova odela ne
podnose ni ovdašnje blago vreme decem-
barsko. A u povorku se može samo u pro-
pisanim dečjem kroju. I da ne zaboravimo
muziku — poštovnu, sokolsku, bez i
jednog profesionala, a tako na visini.

Doslo se u dom. Svečana je sednica. Od
četire čete braće u civilu, tri čete ne mo-
gu u veliku salu. Svečana sednica održana
je prema programu jedinstvenom za sva
društva. Brat dr. Mirko Buić, starešina žu-
pe, održao je govor o kome bi trebalo
mnogo da se piše, pa opet da ne bude
onako lepo, kako je on to rekao. Govor-
nik od rase, odmah je stvorio kontakt sa
slušaoćima i njima suvereno vladao. Sve-
čan je momenat bio prevodenje dece u na-
raštaj i naraštaja u članstvo te polaganje
zaveta novog članstva (njih 120).

Na večer održana je akademija. Karte
za akademiju bile su razgrajene već ne-
koliko dana ranije. Hodnici van gledali-
šta i prolazi u gledalištu također nabije-
ni. Veliko općinsko kazašće nije moglo
da primi ni polovinu onih koji su želeli da
vide akademiju, a zna se, da je to na Bal-
kanu najveće pozorište. I opet tesno. Mi
akademiju uvek, kao što je i red, gledamo
iz gledališta. A dobro je da vidimo iza
zastora neke detalje, naročito pre samog
početka. Tu se vidi šta će biti, a i kako
će biti. Na svima vratima garderoba stoje
prednjaci i prednjačice. Mirni su. Niko ni-
je nervozan. Oni su ovo sve stvorili i oni
neće od toga ništa videti. Vidi se da su
sigurni, a to je kod prednjaka samo onda
slučaj, kad su ne po stoti nego i po hi-
ljaditi put videli da je sve u redu. Od 14
vežbovnih tačaka, 10 je tačaka delo split-
skih prednjaka, samo jedna stvar je češka,
dve stvari od brata d-ra Murnika, a jedna
ne nosi imena autora. A pred samo jednu
godinu, sve su tačke bile od čeških auto-
ra. Izvedba i uvežbanost na punoj visini.
Lane je bilo bolje nego preklane, ove go-
dine bolje nego lane, a tako će biti i u
buduće.

Program akademije je bio sledeći: I deo:
Himna, Sokolska koraćica, Proslav, za-
tim Kovač: »Dižimo steg« — muška deca;
Todorović-Zajc: »Dvanaestorica« — muški
mladi naraštaj; Koptikova-Nedbal: »Vežbe
sa lopticama« — ženska deca; Barišić-
Dvoržak: »Borićke vežbe« — muški na-
raštaj; Šhak: »Gimnastički sastavi« — ža-
lanice; vežbe na razboju — članovi; Pospišil:
»Vežbe na gredi« — ženski naraštaj. II
deo: »Crvenkapica u šumi« — san jedne
devojčice. Dečja bajka prema priči Verke
Škurle Ilijić, izvela su ženska i muška de-
ca. III deo: Murnik-Bizet: »Karmen« —
muški naraštaj; J. Mileusnić-Metjović:
»Vežbe vijačama« — ženska deca; Lotski-
Muhvić: »Devetka« — članovi; Lovrić-L.
Dvoržak: »Ritmiki sastavi« — ženski na-
raštaj; Murnik-Betoven: »Turski marš« —
muški naraštaj; J. Mileusnić-Sopen: »Valse«
— članice.

Program je izvelo 198 vežbača i vežba-
čica.

Čeda

PROSLAVA DRŽAVNEGA IN SOKOLSKEGA PRAZNIKA 1. DECEMBRA V LJUBLJANI

Kot uvod v proslavo 1 decembra je bila
skupna akademija ljubljanskega Sokolstva
v veliki dvorani na Taboru na večer pred
državnim praznikom. Prostrana sokolska
dvorana je bila popolnoma zasedena in na
stojiščih je vladala prava gneča. Akade-
mija so posetili tudi divizionar general To-
nič z generaloma Dodičem in Popadičem,
minister n. r. dr. Alber Kramer, načelnik
štaba polkovnik Mihajlovič, komandant 40
pešpolka polkovnik Mašić, komandant I.
planinskega polka polkovnik Oblak, fran-
coski konzul g. Remerand, zastopnik če-
škoslovaškega konzula tajnik g. Martinek,
predstavniki raznih nacionalnih organiza-
cij: Jadranske straže, strelskih družin, U-
druženja vojnih dobrovoljcev, Udruženja
četnikov, Narodne odbrane, dalje podžu-
pan dr. Ravnihar, ljubljanska poslanca dr.
Fux in Rajko Turk, dvorna dama ga. Ta-
včarjeva, starosta ljubljanske župe dr. Pi-
penbacher z načelnikom Lubejem in mnogi
drugi.

Orkester Sokola I. pod vodstvom Verija
Švajgerja je zaigral kmochovo sokolsko
koraćico, nato pa je spregovoril starosta
Sokola I. inž. Bevc kod domačin:

— V potih in ciljih SKJ je določen 1 de-
cember kot obvezen sokolski praznik za
vse področje SKJ in za vse njegove pri-
padnike. Na ta praznik Sokolstvo slavno-
stno sprejema nove pripadnike med deco,
naraštaj in članstvo. Novo članstvo polaga
zaobljubo zvestobe in dolžnosti do sokol-
ske misli in se zaobljublja k zvestobi do
Jugoslavije, države in narodnega edinstva
in do ideje skupnosti vseh Slovanov. S
proslavo 1 decembra kod sokolskega pra-
znika proglašja sokolska organizacija na
tradicionalen način svoje želje in interes
na vprašanih, ki so zgodovinskega pome-
na za jugoslovanski narod in za Jugosla-
vio.

Ko je Jugoslavija pred 19 leti pričela
živeti svoje državno življenje, so se tudi
na njej pričela uveljavljati neizprosna zgo-
dovinska načela. Vsaka nova tvorba, ki
stopa čez prag zgodovine, doživlja prete-
se, ki preizkušajo trdnost njenih temeljev.
Priče smo vseh teh preizkušenj. Koliko jih
je v tej kratki dobi že prestala Jugosla-
vija! Noben njenih ovražnikov ji ni niče pri-
zanesel, njih ni opustil noben priilek, da
ne bi preizkusil njenih osnov. Ni je smešne
in namišljene veličine, ki bi ne zamudila
svoje prilike, da maje na temeljih države.
Toda Jugoslavija prestaja vse te preizku-
šnje, kajti njene osnove so trdne in nepre-
mislne. V njih so zakopane žrtve, ki so pa-
dele za njen obstoj, v njih usihajo teletoki
solza, ki jih točijo za njeno veličino tisti,
ki so preganjani zaradi Jugoslavije. Iz teh
temeljev se dviga Jugoslavija, ki smo jo
tudi pomagali graditi vsi oni, ki smo v
dno duše prepričani, da bo Jugoslavija

ostala, da bo rasla, da bo velika in da bo
osrečila vse, ki jo ljubijo in tudi one ki je
danes nočejo.

Na dnu temelja Jugoslavije so nesmrtna
dela Kralja Osvoboditelja, temelj prepleta-
jo programatične besede Kralja Uedinite-
lja, iz katerih veje duh, ki vlada in bdi
nad Jugoslavijo, na kateri procljuj bleste
zlate besede »Čuvajte Jugoslavijo!« — be-
sede umirajočega Kralja, ki je z njimi za-
pustil Jugoslaviji in vsem Jugoslovenom
oporočko trajne veljave.

Jugoslovenska misel živi svoje teško živ-
ljenje, a priča smo bili vedno, da se je
najbolj širila takrat, ko jo najbolj teptajo
in zasramujejo. Danes je globoko ukoreni-
njena z narodom in začeli so jo spoštovati
tudi že njeni nasprotniki. Jugoslovenska
misl je na pohodu k zmagi. V njenem
imenu nacionalisti izgrajujemo naš narod
in državno življenje. Naš cilj je Jugosla-
vija, Jugoslavija in samo Jugoslavija! Te-
mu cilju sledimo brez zadržka vsi, ki pri-
segamo na sokolske ideje in na idejo na-
rodnega in državnega edinstva. Naša naj-
večja sreča budi, da bomo mogli s to svojo
idejo slediti vzgledu Kralja Uedinitelja, če
bodo mogle tudi naše žrtve potrditi zgo-
dovinsko pravilo, da samo žrtve ustvarjajo
dela trajne zgodovinske vrednosti. Zbrani
okrog sokolskega kralja prisegamo, da bo-
mo zvesto izpolnjevali zadnjo željo Kralja
Uedinitelja: Čuvajte Jugoslavijo!

Izjavljam, da bomo vedno visoko dvigali
prapor narodnega in državnega edinstva.
Hočemo se vidno in povsod žrtvovati za
Jugoslavijo. Hočemo samo Jugoslavijo. Z
idealnostjo in ponosom stopamo v 20 leto
Jugoslavije. Verujemo v zmago jugoslo-
venske misli in kličemo Sokolu Kralju,
Kraljevskemu domu in Jugoslaviji: Zdra-
vo!

Izvajanja inž. Bevca je vsa množica spre-
jela z živahnim odobravanjem. Orkester je
nato zaigral državno himno.

Sledil je telovadni del akademije, ki ga
je otvorila petorica članov z učinkovitimi
prostimi vajami med navdušenim odobra-
vanjem občinstva. Vrsta ljubljanskega So-
kola je zadivila s strumnimi in vratolom-
nimi vajami na drogu, nakar je osem čla-
nic Sokola I. graciozno in skladno pred-
vajalo vaje z žgami. Končno je moški
naraštaj odlično izvedel telovadno skladbo
»Pod praporci«. S petjem himne »Hej Slo-
vani« in »Pesem sokolskih legij« je bila
krasna proslava državnega in sokolskega
praznika zaključena.

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA - VIČ

Letošnji državni in sokolski praznik je
viški Sokol proslavil zelo dostojno s slav-
nostno sejo uprave in zaobljubo novega
članstva. Udeležba na seji, ki je bila ob
11, je bila izredno velika, kakršne doslej
še nismo imeli. Sejo je otvoril po odpeti
»Pesmi sokolskih legij«, starosta br. Bor-
štnik, ki je ob zaključku govora nazdravil
Nj. Vel. Kralju Petru II, nakar je vsa
množica zapela državno himno. Po preči-
tani poslanici Saveza SKJ so navzoči iz-
kazali čast državni zastavi, potem pa je
imel pomemben govor o državnem in so-
kolskem prazniku za jugoslovensko sokol-
stvo prosvetar br. Rudi Marinič. Nam.
načelnika br. Bruno Borštnik je razdelil na-
raščajnikom diplome župnih tekem v pro-
stih panogah, nakar je sledila zaobljuba
novega članstva na državno in narodno
edinstvo in sokolsko idejo. S himno »Hej
Slovani« je bila zaključena slavnostna seja.

Ob 20 je bila v dvorani Sokolskega do-
ma akademija ob prav številni udeležbi so-
kolskega članstva in prijateljev sokolske
misli. Akademijo so posetili zastopnik ko-
mandanta žandarmerije major Diklič, za-
stopnik českoslovaškega konzula tajnik Ho-
vorka, član uprave Saveza SKJ br. Švaj-
gar, v imenu br. Gangla br. Poharc, žup-
ni načelnik br. Lubej, starosta Sokola Lju-
bljana-Siška br. Lajovic, zastopnik bre-
zovskega Sokola br. Volk in zastopnik ne-
katerih viških društev. Uvodoma je po-
zdravil odlične goste starosta br. Borštnik,
nakar je imel govor o pomenu 1 decembra
za Sokolstvo prof. br. Lojze Merčun, či-
gar govor je napravil na vse prisotne ze-
lo globok vits. Sestra Vida Rudolfova je
zapela tri pesmice in bila deležna nede-
ljenega odobravanja občinstva. Brat Broni
Battelino je čuvstveno deklamiral ob spre-
mljanju klavira »Na očetovom grobu«, na-
kar je mlajša ženska deca odlično izvela
otroško rajanje, ki ga je morala med nav-
dušenimi ovacijami ponoviti. Zanosno je
deklamiral deček Kristan »Kralju Petru II«,
potem pa je br. Janovsky zapel tri pesmi-
ce, ki so zelo ugajale, kar je dokazovalo
toplo odobravanje poslušavcev. Zelo do-
ber je bio nastop ženskega naraščaja z va-
jami z rutami in strumno izvedene skupi-
ne moške dece. Starejša ženska deca je
ljubko opravila ritmične vaje z venčki po
narodnih melodijah, potem pa je s. Rudol-
fova zopet zapela tri arije, ki so našle
pri občinstvu topel odziv. Zelo posrečen
je bil nastop petorice naraščajnikov s pro-
stimi vajami in gimnastične vaje članic.
Brat Janovsky je zapel še »Mornarja«, na-
kar je sledila zaključna simbolična slika
»Vstajenje« po zamisli br. Rudija Marini-
ča. Ob zaključku so vsi zapeli »Pesem so-
kolskih legij«, in s tem je bila proslava za-
ključena. Akademija je pokazala lep na-
predek, pogrešali pa smo to pot nastop
članov. Vaditeljskemu zboru, zlasti pa bra-
tom vodnikom in sestram vodnicam naše
bratske čestitke.

SOKOLSKA PROSLAVA PRVOG DECEMBRA U SKOPLJU

Kao i svake, tako i ove godine Sokol-
stvo u Skoplju proslavilo je istorijski dan
Prvog decembra najsvečanije.

Sokolska proslava Prvog decembra o-
držana je u zgradi Narodnog pozorišta uz
učesće velikog broja predstavnika vlasti,
kulturnih i nacionalnih organizacija, So-
kolstva i građanstva.

Svečanost je počela u 10 časova, posle
blagodarjenja i to pesmom »Sokolskoj mi-
sli«, koju je otpевao mešoviti hor Učiteljs-
ke škole. Nakon toga otvorio je svečanu
sednicu starešina župe brat Velimir Popo-
vić prigodnim govorom, u kome je izneo
istorijski značaj Prvog decembra.

Posle govora starešine brata Popovića
dignuta je na pozornici zavesa gde je bilo
okupljeno starešinstvo župe sa sokolskim
zastavama. Tada je prosvetar župe proči-
tao poslanicu SKJ. Posle toga je brat Si-
niša Rovasi, član Narodnog pozorišta, iz-
veo recitacije »Vizija Kralja Aleksandra
Ujedinitelja« i »Živeo Kraj Petar II«, nakon
čega je glazba Sokolskog društva Skoplje-
Matica intonirala državnu himnu. Zatim je
jedna grupa učenika osnovne škole »Đura
Jakišić« izvela veoma lepu i skladnu vež-
bu, posle čega je mešoviti hor Učiteljske
škole otpевao Mokranjčevu III rukovet.
Posle toga su novopriljubljeni članovi polo-
žili svečani sokolski zavet, nakon čega je
glazba intonirala »Sokolski marš«. Zatim
su članovi Narodnog pozorišta izveli dram-
sku scenu »Tamo daleko« od M. Jakovlje-
vića, čime je prepodnevna svečanost bila
završena.

Posle podne u 3 časa priredeno je u So-
kolskom domu u Hilendarskoj ulici ve-
oma uspelo dečje poselo, kojemu je prisu-
stvovao veliki broj dece sa svojim roditel-
jima. Na programu posela bilo je dvadeset
tačaka, što vežbi, recitaciji i pesama. Sve
tačke programa izvela su deca Sokolskog
društva Skoplje-Matica. Posle programa
sokolska glazba otvirala je nekoliko na-
rodnih igara i time je poselo bilo zavr-
šeno.

Naveče toga dana priredena je u velikoj
dvorani župskog Sokolskog doma vrlo u-
spela kademija, na kojoj je bilo izvedeno
14 tačaka, delom simboličkih vežbi a de-
lom recitacija.

Akademija je počela u 9 časova, a prisu-
stvovao su joj između ostalih starešina žu-
pe brat Velja Popović, predstavnik Grad-
skog poglavarstva g. Nikola Lozanić, še-
fovi oteka za fizičko vaspitanje banske
uprave i Gradskog poglavarstva, vrlo ve-
lik broj Sokola i građana.

Akademiju je otvorio prigodnim govo-
rom starešina Sokolskog društva Skoplje-
Matica brat Vuličević, istakavši u svome
govoru značaj Prvog decembra naročito za
Sokole. Zatim je glazba intonirala državnu
himnu, nakon čega su sledile redom tačke
programa, koje su izvedene na opće zado-
voljstvo. Naročito se svidela tačka koju su
izvele naraštajke.

Posle programa razvila se igranka.
Akademiju kao i dečje poselo vodio je
brat Panta Polenaković, član tehničkog
odбора župe.

PROSLAVA 1 DECEMBRA NA CETINJU

19-godišnjica dana ujedinjenja naše dr-
žave proslavljena je od strane Sokolskog
društva i župe Cetinje ove godine na oso-
bito svečan način. Još u oči dana ujedinje-
nja cetinjski Sokoli uzeli su brojnog uče-
šća u povorci, koja je prošla kroz glavne
ulice Cetinja na čelu sa vojskom sa zapa-
ljenim buktinjama. Na sam dan proslave
ujutro naročita delegacija društva i župe
bila je prisutna svečanosti misli u rimo-kato-
ličkoj crkvi, a u 10 sati članovi društva i
župe korporativno sa razvijanim zastavama
prisustvovali su blagodarjenju u pravoslav-
nom manastiru.

Posle blagodarjenja Sokolsko društvo
održalo je svečanu sednicu u Sokolani, ko-
joj su prisustvovali predstavnici vlasti i ve-
liki broj građanstva. Između ostalih odlič-
nika bili su prisutni član Zetske banovine
g. Ivanišević sa pomoćnikom g. Jevtićem,
zastupnik komandanta divizije general Mi-
ljenko Varjačić i mnogi viši oficiri, zastup-
nik predstelnika opštine g. M. Đuričković i
dr. Na centralnom mestu bine, koja je bi-
la vrlo lepo dekorisana, nalazila se velika
slika Nj. Vel. Kralja Petra II u sokolskoj
odori. Ispod slike stajali su u redovima no-
vi naraštajci i novi članovi društva, a is-
pred njih društveni i župski barjaktari sa
razvijanim zastavama. Sednicu je otvorio
starešina društva br. K. Pejović, koji je
pošto je pozdravio prisutne, pročitao po-
zdravne telegramе Nj. Vel. Kralju Petru II
i Savezu SKJ. Za vreme čitanja telegrama
Nj. Vel. Kralja vojna muzika je intonirala
državnu himnu a svi prisutni uzviknuli su:
»Živeo Kralj!«, »Živela Jugoslavija!«. Za-
tim je br. Pejović održao prigodno preda-
vanje o značaju dana 1 decembra, u kojem
je podvukao tu misao da dan ujedinjenja
predstavlja najznačajniji momenat naše na-
rodne istorije, jer je on sinteza svega ono-
ga, što je naš narod učinio kroz vekove,
i da će Sokoli, ceneći zavetnu misao svo-
jih predaka, ostati večito na budnoj stra-
ži jedne moćne i nerazdružljive Jugoslavije.
Posle toga je zam starešine br. M. Ivano-
vić pročitao poslanicu Saveza SKJ, a na-
čelnik društva br. K. Grujičić odluku o
prevodenju podmlatka u naraštaj i nara-
štaja u članstvo, koji su zatim položili sve-
čanu zakletvu na vernost sokolskoj ideji
i poljubili zastavu. Uveče održana je vrlo
uspela akademija, koja je bila brojno po-
sećena od građanstva. Bili su prisutni i
predstavnici mesnih vlasti.

Akademija je potpuno uspela, naročito
vežbe članica i članova, koji su bili bur-
no pozdravljeni od prisutnih. Zatim je u
»Grand hotelu« održana igranka.

SOKOLSKO DRUŠTVO PETROVARADIN

Sokolsko društvo Petrovaradin održalo
je u nastavku proslave dana Ujedinjenja u
nedelju 5 o. m. svečanu akademiju.

Nakon svečanog dela, u kome je sokol-
ski hor otpевao Pašćanov »Sokolski po-
zdrav«, državnu himnu i »Pesmu mladih
Jugoslovena« od Stankovića, a nakon što
je starešina društva br. Vlada Višošević
pročitao poslanicu Saveza Sokola Kralje-
vine Jugoslavije, izvele su razne kategori-
je svoje vežbe. Tu je ponajpre »Jugoslo-

venska alegorija«, koju su izvele male na-
raštajke lepo i dopadljivo. Muška sokolska
deca simbolički su prikazala pesmu »Oj
letni sivi sokole« sa odrešitim i junačkim
gestima. Najveće dopadanje izazvala su
mala sokolska deca vežbom »Daci doma-
ćice«. To je mali isječak iz dečjeg života
(škola, vežbe u sokolani, priča o strašilu,
pranje rublja, mešanje hleba, spremanje
kuće), što su ga mali Sokoli i Sokoličice
verno i prirodno i na bini izveli. Članovi
su izveli »Sestorku«, a stariji ženski nara-
štaj i članice narodna kola u lepim narod-
nim kostimima, skladno, sa elanom i to-
plinom, koja je svojstvena našem narodu
i našoj mladosti. Cео uspeši program za-
vršen je živom slikom »Oj Sloveni«, koju
su prikazale i otpевale sve kategorije.

Ovde valja sa zahvalnošću istaći novo-
sadski muški naraštaj pod vodstvom br.
Radosavljevića, koji je kao gost sudelovao
sa jednom odličnom tačkom.

Akademiju su posetili brojni gosti iz No-
vog Sada, predstavnici Sokolske župe, So-
kolskog društva Novi Sad, te ostali ugled-
ni predstavnici. Poseta građanstva iz Pe-
trovaradina i Novog Sada bila je upravo
rekordna, tako da je lepa i prostrana so-
kolska dvorana bila skoro mala za tolike
posetioce. Ovakova poseta je svakako lep
dokaz pažnje prema radu petrovaradin-
skog Sokola, koji naročito u prosvetnom
pogledu i u uskoj saradnji doma i škole
ide verno svojim zacrtanim putem. Postig-
nuti moralni uspeh može društvu biti samo
potstajac za novi polet u daljnjem njego-
vom radu.

SOKOLSKO DRUŠTVO MANDALINA

Sokolsko društvo Mandalina održalo je
nedavno dve svečane sednice, od kojih je
jedna bila posvećena uspomeni pokojnog
predsednika osloboditelja Českoslovačke
republike T. Masarika, a druga ocu našeg
književnog jezika i neumornom sakuplja-
ču narodnoga blaga Vuku Stefanoviću Ka-
radžiću. Na ovim sednicama starešina dru-
štva brat Ante Vlahović, sadašnji starešina
tamošnjeg Sokolskog društva. Brat Vlaho-
vić je 25 novembra 1897 otvorio u Manda-
lini osnovnu školu, na kojoj je učiteljevao
37 godina, pošavši zatim u zasluženu mi-
rovinu. Ova škola vršila je u mestu veliki
upliv na svaki napredni rad, koji je uspeš-
no potpomagala. Danas je Mandalina u
šibenikom srezu jedno od najnaprednijih
sela u kome nema nepismenih. U prosveti
i uzgoju meštana i napretku sela poma-
gao je školi tada i Hrvatski seoski Sokol,
koji je goidine 1904 osnovao brat A. Vla-
hović. U tome je društvu brat Vlahović
održavao je brojne analfabetske i druge
tečajevе i predavanja. I za vreme tudin-
skog gospodstva i škola i Sokolsko dru-
štvo vršilo su u selu uporedo nacionalnu
misiju, pripremajući narod za velike dane
slobode i jedinstva. Radi ovog svog nacio-
nalnog rada brat Vlahović, kao i nekoji
njegovi saradnici, bio je od strane au-
strijskih a docnije okupatorskih vlasti
stalno proganjan.

Napredak mesta i razvoj Sokolskog dru-
štva Mandalina, kao i jačanje jugosloven-
ske misli u mesto neosporno je vezano sa
poštovanjem i agilnim radom od puna če-
tiri decenija koje je u mestu pored svoje
redovne dužnosti razvio brat Vlahović.
Uspeh koji je postigao u tome radu može
da mu bude najlepše priznanje.

Prvi decembar, naš državni i sokolski
praznik, Sokolsko društvo Mandalina pro-
slavilo je na najdostojniji način, a s dru-
štvom i svi meštani koji su privrženi ideji
kojoj služi naše Sokolstvo. Toga dana me-
sto je bilo iskičeno, a isticale su se brojne
jugoslovenske zastave.

U 8 časova ujutro toga dana bio je u
Sokolskom domu zbor Sokola, odakle se
sa svima sokolskim kategorijama na čelu
s barjacima prisustvovalo blagodarjenju.
Mnogobrojna povorka prolazeći selom o-
duševljeno je klicala i pevala patriotske
pesme. Posle blagodarjenja povorka je po-
šla na groblje, gde je mrtvoj braći polo-
žen venac uz nekoliko toplih reči koje je
održao starešina društva brat Vlahović.

U 9.30 sati održana je u Sokolskom do-
mu svečana sednica prema programu brat-
skog Saveza. Za tu prigodu sokolana je
bila svečano iskičena. Naveče u 8 sati odr-
žana je u domu sokolska akademija s bo-
gatom programom. Na akademiji održao je
proslav starešina društva brat Vlahović, a
zatim su sledile tačke programa, koji se
sastojao od vežaba i deklamacija, koje su
izvele sve kategorije na opće zadovoljstvo
i uz burno odobravanje. Poset je bio ve-
oma dobar. Na akademiji svirao je orke-
star Kr. mornarice. Posle kademije razvila
se igranka.

SOKOLSKO DRUŠTVO LITJIA

Litijsko Sokolsko društvo je proslavilo
narodni in sokolski praznik dne 1 decem-
bra 1937 g. nad sve častno.

Dopoldne ob 11 uri se je vršila v dvora-
ni Sokolskega doma slavnostna seja upra-
ve. Slavnostni seji je prisostvovalo poleg
odbornikov tudi ostalo članstvo, naraščaj
in deca. Program dopoldanske proslave se
je izvršil točno po izdanih navodilih Sa-
veza.

Zaprisego so položili trije bratje in ena
sestra, v naraščaj pa je bilo prevedenih in
zapriseženih 18 po številu.

Ob 8 uri zvečer se je pričela svečana
akademija v Sokolskem domu ob nabito
polni dvorani.

Slavnostni govor o 1 decembru je imel
društveni nam. staroste. Po končanem go-
voru je bil razglašen izid župnih tekem v

prosti panogi. Ob tej priliki je bila izročena diploma naraštajniku Lajović Bojanu, ki je dosegel izmed 152 tekmovalcev z 448 točkami ali 89,60% — 13. mesto.

Nato je nastopila deveterica ženskega naraščaja z prostimi tekmovalnimi vajami za leto 1937, katere so bile izvedene vse stransko prav dobro. Sledila je deklamacija, nakar je moški naraščaj izvedel jako dobro proste vaje. Za m. naraščajem so sledile proste vaje deveterice članic, ki so izvedle proste vaje v vsakem pogledu odlično. Ritmično šestico je izvedel m. naraščaj jako dobro. Nato je sledila deklamacija. Po par minutnem odmoru je odpele pevsko društvo »Lira« pesme: »Pisemce«, »Slanica« in »U boj«.

Za pevske točke so nastopili člani z prostimi vajami »Veselo napred« in jih izvedli dobro le v skladnosti so se tu pa tam opazile malenkostne napake ki jih bo treba v bodoče izpopolniti.

Višek navdušenja je dosegla naslednja točka »Gimnastika«, ki so jo izvedle naraščajnice v vsakem oziru vzorno. Ta točka je bila od navzočih burno pozdravljena in se je morala ponoviti. Z čitanjem Savezne poslanice, živo sliko vseh nastopajočih in pesmijo »Hej Slovani« je bila svečana akademija od 21 uri 30 min. zaključena. Akademija je v moralnem in gmotnem pogledu prav dobro uspela.

SOKOLSKO DRUŠTVO HRASTNIK

Sokolsko društvo Hrastnik je 1. decembra priredilo slavnostno akademijo z izbranim sporedom. Nastopili so vsi oddelki, oktet rud. nameštencev in orkester glasbenega društva. Prireditelj se je vršila v nabito polni dvorani Sokolskega doma v prisotnosti predstavnikov občine, industrije ter vse hrastiške javnosti. Vsi nastopajoči so svoje točke izvedli brezhibno in bili od navdušenega občinstva pozdravljeni in nagrajeni z obilnim aplavzom.

Tudi slavnostni seji društva je prisostvovalo vse članstvo ter s tem komazalo, kako visoko cenijo dan Ujedinjenja ta narodni in sokolski praznik.

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV

Sokolsko društvo Kastav proslavilo je 1. decembra svečano sednico u 10 sati poje bogoslužja, u Narodnom domu, a u 8 sati naveče sa akademijom. Moralni uspeh priredaba bio je iznad očekivanja.

SOKOLSKO DRUŠTVO SLOVENIGRADEC

Slovengradiški Sokol je svoj najveći sokolski praznik proslavil kar najsvečanije. Dopoldne se je po slavnosti maši vršila svečana seja v res lepo okrašeni veliki dvorani Sokolskega doma. Sredi odra je bila okrašena slika našega prvoga Sokola Nj. Vel. Kralja v sokolskem kroju, ostali del odra pa z drž. zastavami i z narodnim preprogami. Ob polnoštevini udeležili celotnega članstva in zastopnikov vseh uradov je otvoril svečano sejo starosta br. Rojnik Ivan, nato je sledil pozdrav drž. zastavi ob sviranju drž. himne salonskega orkestra. Po recitaciji o narodnom edinstvu, je tajnik br. Čilenšek prečital poslanico Saveza SKJ o pomenu 1. decembra za Sokolstvo je predaval prosvetar br. Mrovlje, poudarjajoč, s kakim zanosom proslavlja Sokol praznik Ujedinjenja. Sledila je zaobljuba novih članov, nakar so vsi navzoči zapeli »Hej Slovani«. — Zvečer pa se je vršila svečana akademija ob nabito polni dvorani. Po sokolski koračnici je o pomenu 1. decembra v kratkih besedah predaval br. prosvetar, nakar so sledile telovadne točke vseh oddelkov. Vsi nastopi so bili tako eksaktno izvedeni, da zaslužio vsi br. vaditelji in s. vaditeljice za njihov trud vse priznanje. Novi prednački zbor z načelnikom br. Wresovnikom in načelnico S. Fritzovo je dokazal, da je v požrtvovalnih in sposobnih rokah. Ves bogati program se je izvršil v 1 in 1/2 ure in 16 točk vseh oddelkov je občinstvo iz hvaležnosti in priznanja burno aklamiralo. Slovenigradiški Sokol je zopet dokazal, da je s delom in požrtvovalnostjo dvigemo moralni nivo Sokolstva. — M. S.

SOKOLSKO DRUŠTVO SUŠAK-RIJEKA

Dan našeg narodnog ujedinjenja proslavilo je Sokolsko društvo Sušak-Rijeka i ove godine na vrlo svečan način. Ujutro, na dan narodnog praznika, prošla je gradskim ulicama sokolska glazba, svirajući budnicu.

U 11 sati sakupilo se članstvo Sokolskog društva sa ostalim društvima grada Sušaka u velikoj dvorani Jadran kina, gde je održana svečana sednica koju je otvorio župski starešina brat Ivo Polić.

Naveče priređena je svečana akademija. Akademija je bila vrlo dobro posećena ne samo od članova društva, nego i od ostalog rodoljubivog građanstva Sušaka, koje je oduševljeno odobravalo izvajanje pojedinih tačaka vrlo biranog programa. Osobito su se publici sviđala narodna kola što su ih uz pratnju vojne muzike II planinskog puka izvajale naraštajke u narodnim nošnjama.

Uopće, ne samo da je čitava priredba bila na doličnoj visini po svojoj izvedbi i programu, nego je to bila i krasna manifestacija naše narodne i sokolske zavetne misli.

Iza akademije u krasno iskičenoj društvenoj dvorani, razvila se zabava za plesom, koji je započeo sa »Kraljevim kolom« koje je poveo starešina brat Andre Sikić sa gospodom Koić, suprugom našega konzula u Rijeci. Plesu su prisustvovali oficiri našeg II pešadijskog planinskog puka sa svojim komandantom pukovnikom g. Popovićem. K.

PROSLAVA 1 DECEMBRA U SARAJEVU

Uoči 1. decembra o. g. Sokolsko društvo Matica održalo je u svome novom Sokolskom domu veoma uspešnu akademiju, koju je otvorio starešina matičnog društva br. Aleksa Starčević govorom o istoriskom 1. decembru, najvećem prazniku jugoslovenskog naroda. Program je bio ispunjen sa 8 veoma uspešnih tačaka, koje su oduševljeno pozdravljene. Naročito su bile pozdravljene tačke muške dece »Mornari«, članica »Zvona«, ritmička vežba puna simbolike, zatim vežbe članova na spravama i krasna vežba članova »U boj«. Na ovoj akademiji istupili su zajedno jugoslovenski i ruski Sokoli s muzičkom tačkom (balalajka) i ostvirali potpuri ruskih narodnih pesama.

Akademiju su posetili komandant armije general g. Ilić sa suprugom, izaslanik bana g. dr. Božićković, izaslanik gradonačelnika g. M. Ljeskovic, podnačelnik dr. D. Davidović, direktor štedionice, general g. Stefanović, čehoslovački konzul g. O. Tihi sa suprugom, zatim predstavnici mnogih nacionalnih, prosvetnih, kulturnih i humanih društava, članstvo Sokolskog društva Maticе, ruski Sokoli i narod. Poseta je bila vrlo dobra, a moralni i materijalni uspeh također.

Na svečanoj sednici, koju je Sokolska župa održala na dan 1. decembra u 10 časova učestvovalo je i članstvo matičnog društva.

Posle podne priredilo je Sokolsko društvo Matica veoma uspešnu matineju za školsku omladinu. Poseta je bila odlična. Program je bio bogat i sve tačke, savršeno uspešno izvedene, bile su oduševljeno pozdravljene od prisutnih.

Sokolsko društvo Matica pod rukovodstvom svoga starešine brata Starčevića započelo je nov rad u svom novom domu. U zajednici sa ruskim Sokolima sprema ovo agilno društvo niz prosvetnih i drugih priredaba. Već sada čine se pripreme za što svečaniju proslavu sokolske slovenske večeri, posvećene Štrosmajeru, koja će biti održana 5. februara 1938 g. Sarajevsko Sokolstvo je ponosno, da je ono prvo među svima društvima u zemlji uvelo ovu priredbu posvećenu velikom apostolu jugoslovenske ideje. Na toj priredbi učeće učešća u programu sve slovenske lige: Ruska, Česka i Poljska.

Prilikom otvaranja novog Sokolskog doma u Sarajevu, kako je već javljeno, uzeo učešća 34 čl. bugarskih Junaka. Tom prilikom, starešina sofijskih Junaka br. G. Popvasilev pozvao je zvanično Sokolsko društvo Sarajevo Maticu da gostuje u Sofiji na dan velikih slovenskih apostola sv. Cirila i Metodija 1938 g. Ovaj poziv primljen je oduševljeno i članstvo se sprema da se dostojno odazove ovom bratskom pozivu, jer je svesno, da se svakim susretom Sokola i Junaka učvršćuje velika slovenska ideja.

SOKOLSKO DRUŠTVO VRANJIC

Sokolsko društvo Vranjic svečano je proslavilo praznik Ujedinjenja. U subotu uvečer, priređen je vatromet i rasveta čitave obale. Prvog decembra ujutro društvo je sa svim kategorijama prisustvovalo blagodarenju, a zatim položilo venac na grobove preminule braće, te na spomen-ploču dru M. Tiršu, istarskim mučenicima i pok. starešini Andriji Grgiću. Uz glazbu, patriotske pesme i klicanje Kralju i Jugoslaviji, izvršen je ophod oko mesta, a nakon toga je starešina M. Grubić otvorio svečanu sednicu upravnog odbora, kojoj je prisustvovalo celokupno članstvo i brojni prijatelji Sokolstva. U svom govoru istakao je želje našeg naroda pre ujedinjenja i istorijski značaj toga dana. Posle govora starešine pročitan je pozdravni brzog upućen Nj. Vel. Kralju Petru II, nakon čega je muški pevački zbor otpjevao državnu himnu. Uz recitovanje Nj. Vel. Kralju pročitan je poslanica Saveza SKJ, a potom je novo članstvo položilo sokolski zavet. Glazba je intonirala državnu himnu i na koncu je otpetvana sokolska himna »Oj Sloveni«, te je sednica zaključena.

Navečer priređena je akademija i ples. Akademija je zahvaljujući nastojanju i trudu g. A. Berketa, učitelja glazbe, vrlo lepo uspela.

PRVI DECEMBAR U OŠTRELIJU

Sokolsko društvo u Oštrelju proslavilo je na najsvečaniji način, kao nikada do sad, ovaj veliki i svečani dan ujedinjenja. Još rano ujutro ceo Oštrelj bio je iskičen državnim zastavama. U jedanaest časova održana je svečana sednica, koju je pred punom dvoranom otvorio starešina društva brat Jovan Meseldžić sa jednim kratkim, ali vrlo lepm govorom. Zatim je društveni hor otpjevao državnu himnu, a iza toga sledio je dalji dnevni red sednice. Ovoj svečanoj sednici pridružilo se i ovdašnje Vatrogasno društvo te je tom prilikom podelilo nekoliko odlikovanja svojim članovima za revnosnu službu u vatrogastvu.

Navečer je priređena velika akademija, koju je otvorio i zahvalio se na obilnoj poseti brat starešina. Posle akademije, koja je vanredno dobro uspela, razvila se igračka.

Vredno je napomenuti, da je ovdašnje Sokolsko društvo organizovalo svoj pevački hor sa požrtvovnim horovodom bratom Dragim Zečevićem, učiteljem, koje je za nepuna dva meseca pokazalo vidne rezultate. Prilikom ove svečanosti ovaj hor prvi put je uspešno nastupio sa nekoliko biranih pesama, čime je još više uvećao ovu lepu svečanost. M. M.

SOKOLSKO DRUŠTVO DERVENTA

Sokolsko društvo u Derventi proslavilo je dan narodnog ujedinjenja na vrlo svečan način.

Proslava je počela još u utorak naveče sokolskom zabavom, a završena je u sredu sa svečanom akademijom. I zabava kao i svečana akademija izvedene su uz učešće velikog broja građanstva, svih škola i mesnih kulturno-prosvetnih društava. Program zabave bio je biran. Pored recitacija i sokolskih vežbi izveden je i dramski komad »Hej Sloveni«.

1. decembra izjutra rano počeli su se prikupljati Sokoli i građanstvo pred sokolonom, odakle su korporativno pošli i učestvovali svečanom bogoslužjenjima u svim mesnim bogomoljama.

U 11 časova pre podne u sokolskoj sali održana je svečana sokolska akademija. Pošto je otvoren pozdrav sokolskoj zastavi, pročitan je poslanica Saveza SKJ. Pored recitacija i polaganja zakletve novog članstva, prosvetar brat Dušan Marković održao je lep prigodan govor, u kojem je istakao značaj 1. decembra za celokupan narod i našu mladu državu. Svečanost je završena sviranjem himne.

PROSLAVA PRVOG DECEMBRA U TROGIRU

Sokolsko društvo Trogir je ove godine na veoma svečan način proslavilo veliki nacionalni i sokolski praznik ujedinjenja. Nastupile su sve kategorije na trgu Kralja Aleksandra. Do sokolskih kategorija bila je postrojena Vatrogasna četa, a s druge strane bataljon mornara iz Divulja. Prilikom iznošenja sokolske zastave odana je počast zastavi. Zatim je zastupnik komandanta Pomorskog vazduhoplovstva kapetan fregate g. Lenarčić primio raporte, nakon čega je oficirski kor, predstavnici Sokolskog društva i vatrogasaca pošli u crkvu na blagodarenje.

Posle blagodarenja bio je ophod gradom svih strojeva na čelu sa narodnom glazbom. Nakon toga održana je u Sokolskoj dvorani svečana sednica, koju je nakon sokolskog pozdrava otvorio starešina brat Gregović. Mešoviti sokolski zbor otpjevao je državnu himnu u pozdrav državnoj zastavi. Sledile su deklamacije »Našoj zastavi« i »Jugoslaviji«, te kratko predavanje prosvetara o značaju Prvog decembra.

Novi članovi kao i naraštajci koji prelaze u članstvo položili su zavet što je veoma dirljivo delovalo na prisutne. Sednica je zaključena sa »Hej Sloveni« uz burne manifestacije Jugoslaviji, Kralju Petru II i Sveslovenstvu.

Navečer održana je svečana akademija sa veoma lepm programom. Radi nepodesne

pozornice nastupile su samo mlade kate-gorije, koje su prisutne zadivile svojim nastupom, naročito balet ženske dece u narodnim nošnjama iz svih naših krajeva. Nastupili su dečji i mešoviti sokolski zborovi pod vodstvom sestre F. Gregović te otpeli nekoliko lepih pesama i izazvali buru odobravanja. Kao gost nastupio je sa nekoliko ruskih romana lirski tenor g. Ž. Kudrijavec iz Splita, te je sa svojim lepm i ugodnim glasom oduševio sve prisutne i bio obilno nagrađen dugotrajnim odobravanjem.

U drugom delu programa izvela su sokolska deca dečju operetu »Pepeljuga«, te su mahom osvojila prisutne sa lepm igrom i pevanjem.

Poseta bila je preko svakog očekivanja, tako da je ova priredba nadmašila sve dosadanje u moralnom i materijalnom pogledu.

PROSLAVA 1 DECEMBRA U KORČULI

Kao i ostalih godina tako i ove naše Sokolsko društvo je najsvečanije proslavilo sokolski i nacionalni praznik 1. decembra.

U 9 sati sudelovalo je društvo korporativno svečanom blagodarenju u stolnoj crkvi. Zatim je priređena velika manifestaciona povorka kroz okićeni grad, koja je klicala narodnom i državnom jedinstvu, bratstvu i ljubavi, Kralju i Jugoslaviji. Naročitu slikovitost povorci uz Sokole pružali su pitomci »Mornarske škole Kraljevića Tomislava« u svojim modrim mornarskim uniformama.

Nakon povorke održana je u sokolani svečana sednica, kojoj su uz veliki broj Sokola prisustvovali predstavnici svih mesnih vlasti, društava i ustanova, učenici svih mesnih škola te velik broj građanstva.

Posle podne prema običaju posetilo je društvo groblje i setilo se svojih umrlih članova kao i svih poginulih heroja za naše oslobođenje i ujedinjenje. I pohodu na groblju pridružili su se pitomci »Mornarske škole«.

Naveče je održana svečana akademija, koja je upravo odlično uspela kako u moralnom tako i u tehničkom pogledu.

Iz uredništva

Radi obilnog gradiva, naročito radi velikog broja izveštaja o sokolskim proslavama 1. decembra, morali smo da ovaj broj izdamo kao dvobroj, umesto broja koji je trebao da izađe u subotu 11. o. m. Kako nam je još uvek preostao priličan broj izveštaja iz naših župa, to ćemo iste objaviti u narednom broju, koji izađe u petak 24. o. m.

JADRANSKA PLOVIDBA

D. D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodska služba iz Sušaka za Dalmaciju i obratno, s polaskom iz Sušaka u 16 sati.

Dnevne redovite parobrodske veze u svim smjerovima i za sva kupališna i lječovališna mjesta jugoslovenske obale.

Ugodna turistička putovanja za Dalmaciju, nadalje za Dalmaciju i Grčku, uključiv vožnju, hranu i krevet, uz umjerene cijene.

Dva puta sedmično brze pruge iz Venecije za Dalmaciju i obratno. Redovita parobrodska služba za promet putnika i tereta iz Sušaka, Trsta i Venecije za Dalmaciju, Albaniju i Grčku.

Prvoklasni parobrodi — dobra kuhinja, odlična posluga. Tražite prospekte besplatno.

Prospekte i upute daje: Direkcija u Sušaku, sve njezine agencije i svi uredi »Putnika« te društva »Wagons—Lits/Cook«.

TRANSPORTNO, SKLADIŠNO I OTREMNIČKO PODUZEĆE

GUSTAV BRELIĆ

POMORSKA AGENTURA

Brzojavi: BREG Tel. inter. 23

S U Š A K

MASARIKOVO ŠETALIŠTE 5/1

BRAĆO SOKOLI!

Držite se gesla: Svoj svome!

i kupujte samo domaće proizvode. Preporuča Vam se

AMERIKANSKI BAZAR

MARIJAN BAKARČIĆ
Sušak Tyrševa ul. 3

BRODARSKO AKCIONARSKO DRUŠTVO „OCEANIA“ SUSAK

podržava ove redovite pruge

I. Jadran - Marseille - Španija - Sjeverna Afrika - Kanarsko otočje i povratak
POLAZAK: iz Sušaka (event. Trsta) Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Marseille, Barcelonu, Valenciju, Oran, Casablanku, Teneriffe i Las Palmas, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge

II. Jadran - Malta - Španija - Maroko i povratak
POLAZAK: iz Sušaka (event. Trsta) Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Maltu, Barcelonu, Valenciju, Alicante, Oran i Casablanku, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge

III. Jadran - Sjeverna Afrika - Valencija - Marseille i povratak
POLAZAK: iz Sušaka (event. Trsta) Šibenika, Splita, Dubrovnika 2 za: Tunis, Alžir, Valenciju i Marseille, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge

IV. Jadran - Sjeverna Evropa
POLAZAK: iz Sušaka, Šibenika, Splita i Dubrovnika 2 za: London, Anvers i Hamburg, tičući po potrebi i druge luke u pravcu pruge

Za sve informacije obratiti se na upravu društva u Sušaku — Telefon broj 131 i 332